

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A. 1859. Woensdag, 12 October, N. 82.

HOOFD-BUREAU: Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij LE ROY & Co., te Pasarecan bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE, te Tagal bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te Madicoem bij G. A. HOGENRAAD, te Padang bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Indische bezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pipenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor Batavia..... f 12,50.
" " " " Java..... " 15,—
" " " " Buitenbezittingen..... " 17,50.
" " " " Nederland..... " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentie is 50 cents voor de Vijf woorden Bij eerste of meerdere herhaling 25 " " " " " Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Woensdag, den 19den October 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernementen Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder medelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den Adjutant van dienst.

BUITENZORG, De Kapitein Adjutant, 6d n October 1859. R. F. DE SELFF.

Civil Departement.

Ontslagen:

Cervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de eerste commissies bij de directie der producten en civiele magazijnen C. van Reijju.

Op zijn verzoek, cervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de derde commissies bij de directie der producten en civiele magazijnen P. Koppeschaar.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den inspecteur van financiën H. J. C. Hoozeveld.

Ingetrokken:

Wegens ziekte, artikel 3 van het besluit van 20 September 1859 no. 3, waarbij de griffier bij de regbank van omgang in de tweede afdeling op Java mr. W. Tadema is belast met de waarneming der betrekking van auditor militair bij den krijgsmagazijn te veld, ter gelegenheid van de tweede expeditie tegen Boni.

Benoemd:

Tot aspirant-ingenieur bij de burgerlijke openbare werken F. H. J. van Munster, laatste opziener der tweede klasse van den waterstaat en 's lands gebouwen, thans buiten betrekking — met bepaling, dat hij werkzaam zal zijn als eerst aanwezende ingenieur in de residentie Lampoenboe districten, en als zodanig verblijf houden ter hoofdplaats Telok Betong.

Tot tweede commissies op het residentiekantoor te Muntok (Banka) P. J. H. de Waal, laatste commissies bij den administrateur-boekhouder bij de fabriek voor de marine, het stoomweken en de nijverheid te Soerabaja.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van auditor-militair bij den krijgsmagazijn te veld, ter gelegenheid van de tweede expeditie tegen Boni mr. F. D. C. V. Ariens, griffier den omgaanden register in de vijfde afdeling op Java.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot chef van den staf der 2de Bonische expeditie de majoor der infanterie H. C. Staring, laatste directeur van de opgeheven normaal schietschool te Meester-Cornelis.

ADVERTENTIE.

Postkantoor.

Landmail van October.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden, dat de tweede mail-voortzetter in Oct. den 25sten zullende vertrekken, en brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor Waltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 25sten aanstaande: des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz. den 1 uren, die voor Banka, Palembang, Billiton, en Riouw.

EENE OUDE GESCHIEDENIS.

(Vervolg.)

Dokes, gij zegt daar wat, dat ook al lang mijn was. Mijn Frits is acht-en-twintig jaren oud en zijne Suze tot vrouw nemen; ik zou uw voorbeeld volgen en hun mijn stand overdoen. Het gaat bij mij ook zoo: vlug niet meer als voor veertig jaar. Maar ik wil u wat zeggen, Dokes! Mijn grootvader zatiger heeft altijd gezegd (toen leefde hij nog): „niet uit vóór gij naar bed gaat. Eén vader kan tien kinderen te eten geven, maar tien kinderen één vader!” — Honger lijden op den ouden dag is even moeilijk als in de jeugd; en het genade te eten op hooge jaren is hard: de oude tanden kunnen het niet bijten. „Grijze haren en beschimmeld komend te zamen als de kinderen de baas worden.” — heeft hij gezegd en nog een paar andere daarbij, waarvan vooral het laatste akelig klinkt: „Tranen in het onderdom zijn beekjes, die uit de bron van den voortvloeijen.” Ik zeg u, Dokes, ik zorg voor mijn gebenen kan, ofschoon ik niet geloof, dat mijn en zijne Suze het mij aan iets zouden laten merken; daarvoor zijn beiden te goed; maar voorzigtigheid is de moeder der porseleinkas. Ziet gij Dokes, dat is mijne mening.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt aan belanghebbenden bekend, dat door den resident van Soerabaja, op Vrijdag den vierden November, des voormiddags te tien uren, te zijnen bureele in het openbaar zal worden onbested, de levering te Bandjermassing van honderd stuks aglossou.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt aan belanghebbenden bekend, dat door den resident van Samarang op Woensdag den 26sten October aanstaande, des voormiddags te tien uren, in het bovenlokaal van het gewezen havenkantoor te Samarang publiek zullen worden vercoopt 73 kisten vogelnestjes, inhoudende netto.

606 1/4 amsterdamsche ponden 1e soort, 1175 1/2 " " 2e " 1699 1/4 " " 3e " en 1318 1/4 " " afval en gruis.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat vanstreeks half December aanstaande te Batavia in het openbaar, op nader aan te kondigen voorwaarden, zullen worden vercoopt.

60000 (zesig duizend) piols Gouvernements Suiker.

Debiteuren aan het vendu-departement alhier, over de maand Junij j., worden bij deze herinnerd, dat de aanruivering van hun debet uiterlijk voor ultimo dazer ten vendukantoor moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolging wenschen te vrijwaren.

De assistent-resident van het zuid-en-oostkwartier, waarnemend assistent-resident van het westerkwartier der Ommelanden van Batavia, daartoe door den resident van Batavia gemachtigd, maakt bij deze bekend, dat op Dinsdag den 2sten October a. s. des voormiddags te tien uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67) ten zijnen kantore te Tangerang, bij den afdel zal worden onbested, de levering van gras voor de paarden der gouvernements postrijen in het westerkwartier der ommelanden van Batavia, gedurende het jaar 1860.

De resident van Kediri maakt bekend, dat op Zaterdag den 29sten October aanstaande, des morgens te 9 uren, ten zijnen kantore, in het openbaar zal worden onbested, het doen van eenige vernieuwingen aan het residentie kantoor te Kediri, volgens betrek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De resident van Bezoeki maakt bij deze bekend, dat op Donderdag den 16den November 1859, ter hoofdplaats Bezoeki, in den dalm van den regent, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen staatsblad 1829 no. 67) onder andere goedkeuring van het gouvernement publiek zullen worden onbested, de leverancien van verschillende benodigheden voor de jaren 1860, 1861 en 1862.

De resident van Banka maakt bekend, dat op den 29sten October 1859, te Muntok openbare verpachting zal worden gehouden van 's lands middelen in de residentie Banka, gedurende het jaar 1860.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 13 October, voor de Toko van wijlen mevrouw M. Janet, voor rekening der Batavische Weeskamer, als administrerende haren faillieten boedel, door Cassalette & Co. en

4 pCt. vendusalarij, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgen & Co.

Op Vrijdag, den 14 October, wegens vertrek, voor het woonhuis van den weledg. heer Preij, kampement No. 14, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Op Zaterdag, den 15 October aanstaande, des morgens te 9 uren, ter werkplaatse van John Frensi, tegenover het stadhuis te Batavia.

— Mijne kinderen zijn ook van harte goed, antwoordde de jonger van Crispijn; ik heb hen in de vreeze des Heeren opgevoed, en zij zullen geene onmenschen zijn.

Let wel, lieve lezer! Het is Jodocus gegaan, als den man, die bij een vriend kwam en hem vroeg, wat hij van een meisje dacht, dat hij voornemens was, tot vrouw te nemen. De ander zette zich op zijn paardje en waarschuwde voor het katje, dat niet zonder handschoenen moest zijn aan te raken. Toen zeide de eerste: „Had ik u maar drie dagen vroeger gevraagd, want gisteren ben ik met haar getrouwd. — Dat hadt gij mij eer moeten zeggen, hernam de ander; dan zou ik u de waarheid hebben verteld, die ik nu moet zwijgen.”

Eveneens Jodocus. Hij had de zaak ongelukkig reeds afgemaakt en alles zonder uitzondering aan zijne kinderen overgegeven. Dat wist echter Bastiaan niet, en Jodocus nam zich wel in acht het hem te zeggen.

Bastiaan trok op de laatste woorden van zijn kameraad nu eens den regter dan den linker schouder op en zeide: „Dokes, met de liefde en barmhartigheid der kinderen jegens de ouders is het zonderling gesteld. Het gaat daarmede als met een denneboom: hij wordt in de lengte dun, vooral bovenaan, waar vele takjes bijeen zijn. Begrijpt gij mij?”

— Maar men moet niet altijd het ergste denken, antwoordde Jodocus, die niet op zijn gemak was en de door Bastiaan bij hem opgewekte zorgen gaarne in slaap

Op Maandag, den 17 October, bij den weledg. heer kapitein Latour, in het kampement, door Gebr. Veit.

Op Dingsdag, den 18 October, ten huize van den majoor der infanterie de weledg. heer H. C. Staring, te Salémba, door Gebr. Roselje & Co.

Op Zaterdag, den 29 October, in het lokaal der heurs.

Op den 13den October e. k., het onverleide, met hypotheek bezwaarde 3/4 aandeel in het Ned. Ind. schip Fathul Mobarak, door van Slooten, Morgan & Co., te Batavia.

Opreeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia, van wijlen Evert Herman Ott van den Kerkhof, in leven geëmptloofde bij de kooplieden van Ommeren, Rueb & Co., Louis David Isaak, klerk bij het vendu-departement, en Gerrit Majer, gepensionneerd sergeant-majoor, ziken vader.

Door den afgetreden mede agent der Samarangsche Handelskamer te Pecalongan, van wijlen den arabier Said Hassan bin Saieb Mohaleila.

Door de Testamentaire Exeuteurs te Batavia, van wijlen den moor Tambie Hoesien.

Door de Commissarissen te Batavia, van wijlen den luitenant A. L. Reijst.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 9 tot en met dan 11 October 1859.

MARINE HOTEL. J. P. Andriessen, van de Reede. — L. Thesing, van Buitenzorg. — J. R. Rock, van Indramajoe. — R. Bock en familie, van Idem. — P. P. Duinker Jr., van Singapore. — A. van Onsteroom, van Samarang. — J. E. Schreijer, van Idem. — L. Blok, van Nederland.

HOTEL DES INDES. E. J. L. Fuhri, van Samarang. — A. W. Kenchenius, van Onrust. — Tjoa Intje, van Samarang. — Ho Ganlio, van Onarang. — J. E. Teijman, van Nederland. — W. Small, van Engeland. — C. A. Harde, van Idem. — A. Drone, van Idem. — J. C. B. B. van Idem. — G. Gilje, van Idem. — A. Swine, van Idem. — J. L. Kijnsma, van Onrust. — J. de Farminter, van Nederland. — E. M. B. van Idem. — W. Broon, van Idem. — J. Conrooisur, van Zwitserland. — G. Batten, van Europa. — Mevrouw J. Batten, van Idem. — G. A. Neije, van Soerabaja. — J. P. Klopperd, van Idem. — M. Paulino van Tjilatjap, J. N. May, van Idem. — J. Chapen, van Onrust. — J. J. Braune, van Idem. — W. H. F. van Gort, van Idem. — C. C. M. Bervoets, van Idem. — J. E. Pirkis, van Idem. — F. Hodd, van Idem. — B. J. Post, van Idem. — van der Eck, van Rotterdam.

HOTEL WILLEM II. De Hoog en echtgenote, van Onrust. — JAVA HOTEL. A. P. Armstrong, van Samarang. — A. Arfmann, van de Reede. — H. A. Feijen, van Idem.

Vertrekkende Personen.

H. van Blommestein. — Henri Kruseman.

Advertentie.

Getrouwd:

Dr. J. H. CROCKEWIT Hzn.

O. I. Ambenaar.

met

J. ALBERS.

EIBERGEN, 11 Augustus 1859.

(3164)

Bevallen van eenen ZOON, H. J. Hoffmann, Pluim.

Meutz PADANG, 14 September 1859.

(3222)

wilde wiegen. Wij hebben hen immers met liefde verzorgd en verpleegd, toen zij onmondig en hulpbehoevend waren. Dat zullen zij niet vergeten.

— Dat is waar Dokes, sprak Bastiaan; maar het terugbetalen is onaangenaam, en weldaden in brouwenketels worden met dank in uoteschalen vergolden.

— Zoo keuvelden de ouden nog eene poos en giengen toen naar huis.

Toen Bastiaan te huis kwam, zeide zijn Frits tot hem:

„Vader, ik zou gaarne willen trouwen. Het huishouden, door eene meid bestuurd, gaat kwalijk, en de zindelijkheid in den slagerswinkel zou al lang het tegenwoordig zijn geworden, als gij of ik niet vroegen: „Moeten wij het werk eener meid doen? — dan kunnen wij kost en loon besparen!” Zoo als gij weet, Suze is een zindelijk meisje, oppassend daarbij en ook niet arm. Nu hebt gij-zeif onlangs gezegd, dat gij overal de hand eener dochter mist. Daarom vraag ik uwe toestemming, den winkel neem ik toch reeds waar, en zoo duikt mij, zou het kunnen voortgaan. Maar vindt gij dat niet goed, maak alles naar uw zin; mij is alles naar genoegen wat gij beschikt. Behoud alles voor u, doch laat mij bij u wonen en geef mij het beheer. Mijne aanstaande en ik zijn jong en willen ons gaarne behelpen, zoo als gij het met moord zaliger hebt moeten doen. — Dat is braaf gesproken, antwoordde de vader. Mijne toestemming geef ik u gaarne, den winkel ook en uw

Voorspoedig bevalen van een welgeschapene
DOCHTER, J. L. M. W. Willems, geb. *Waken*
TAGAL, den 6 October 1859.
Eenige kennisgeving. (3210)

Bevalen van eenen ZONN, J. De Bruijn Kops, geboren
Walbeelm
BATAVIA, 10 October 1859. (3218)
Bevalen van een DOCHTER, M. P. T. van Thielen,
echtgenoot van
F. ALTING MEES.
BATAVIA, 12 October 1859. (3227)
Eenige kennisgeving

Op den 6 Maart overleed aan boord van het Ned.
Schip *Princes Amalia*, op reis van Batavia naar
Nederland, Mevrouw Antoinette Agnes Mertens van Kes-
teren, weduwe Kleine. (3194)

OP DE VENDUTIE

van Donderdag, den 13 October,
voor de **TOKO** van wijlen Mevrouw
M. JANET,
sal alsmede verkocht worden wegens vertrek:
EEN GOED ONDERHOUDEN
BENDIE met TUIG en
hardlopend PAARD.
(3220) CASSALETTE EN Co.

Vendutie

Op Donderdag den 13 October 1859,
in de toko van wijlen Mevrouw M. JANET,
voor rekening der Bataviasche Weeskamer,
als administrerende haren faillieten
BOEDEL,
door CASSALETTE & Co.,
van Toko- en Huismebelen, als. groote en kleine
Legkasten, staande Glazen-Kasten, groote Tafel, Rek-
ken, Spiegels, Schilderijen, een Kleedspiegels, Linnen
Kasten, ronde Tafels, Stoelen, Etageres met voorwer-
pen, enz., enz.
Verder:
De nog onverkochte Modeartikelen, als: Kragen, Che-
misettes, Lint, enz., enz., Parfumerien, Zwitsersche
Etageres met voorwerpen, etc., etc.
Op Woensdag den 12den te bezichtigen. (3207)

Vendutie

Donderdag, 13 October 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van diverse Lijwaden, Papien, Schilderijsteden, 100
kistjes Salada-olie, Goëniezakken, Provisiën en Dranken,
Brillanten en Diamanten.
En ten 11 ure precies:
van 3 negen koiangs
PRAAUWEN,
2 Aandeelen in de Loge de Ster in het Oosten en
het Ned. Ind. schip Fathul Mobarak. (3200)

VENDUTIE

Vrijdag, 14 October 1859,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den WelEdG. HEER
PREIJ, in het kampement, No. 14, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van HANG- en TAFELAMPEN, SPIEGELS en
SCHILDERIJEN, TAFELS, STOELN, KASTEN, CA-
NABES, LADIKANTEN, PORCELEIN-GLAS- en AARDE-
WERK, PAARDEN, WAGENS, TUIGEN, etc. (3199)

vrouw zal u ook niet tot een gezeten man maken.
Laat mij maar zorgen, gij zult tevreden zijn. Ga voor-
loopig morgen vroeg naar den pastoor, als Suze en hare
ouders het goed vinden, en laat uw huwelijk afkondigen.”
Frits drukte dankbaar en bewogen de hand zijns vaders
en ging met een opgeruimd gemoed naar Suze, hare
ouders, en daarna naar den leeraar des dorps.
In het huis van Bastiaan was op de eerste verdie-
ping eene keuken met twee kamers, waar gestookt kon
worden. Die behield hij voor zich, benevens zes morgen
land en zijn kapitaalje aan geld. Het land gaf hij aan
Frits in pacht en zeide: „Daarvoor denk ik, kunt gij
mij den kost geven, zoo als ik dien tot nu toe gehad hebt.”
Alles evenwel, zoowel wat Frits en Suze hem zouden ver-
schaffen, als hetgene hij aan hen overdroeg, schreef
de notaris op, en voor Bastiaan was gezorgd, zoo verre
het een mensch mogelijk is, zijne toekomst te waarborgen.
Frits, hield zijne heminde Suze, en alles ging goed;
den ouden Bastiaan droegen zij op de handen, en deze
meende, dat hij het stuk van den notaris, dat zooveel geld
had gekost, niet had noodig gehad.
Ook jegens den ouden Jodocus waren Sabina en Ma-
nus, nadat het huwelijk was voltrokken, zeer goed, en
hij dacht er dus niet aan, om nu nog zooveel voorzorg
te nemen als mogelijk was, ten einde zijne toekomst
te verzekeren. Hij had eenmaal de vaste meening op-
gevat, dat zij hunne kinderlijke pligten zouden vervullen,

Op den 13 October e. k.

zal door de Heeren
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
te Batavia
het onverdeelde met hypotheek bezwaarde 1/2
aandeel in het
Nederlandsche Indische schip
FATHUL MOBARAK,
en in deszelfs Inventaris, toebehoorende aan de gefail-
leerde Arabieren **Said Abdul Gadir bin Ach-
mat Assegaf** en **Said Abdul bin Rach-
man Ali Assegaf**, worden verkocht.
Namens den hypotheekhouder
SECH SAID BIN SALIM NAOEM.
(3144)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 14 October 1859,
voor het Commissiehuis van
GEERS. ROSELJE & CO.,
van een belangrijk faktuur Engelsch Glaswerk, be-
staande uit: Water- en Wijn glazen, Karaffen, etc., een
faktuur diverse Modewaren; Spreijen, Tafel- en servetgoed,
Laken, heeren Hemden, Zakdoeken, 9 kisten schrijf-
inkt en diverse Japansche goederen, zijnde restanten
van de veiling van Dingsdag. (3204)

Buiten en behalve de op de Vendutie van
jl. Dingsdag uit gebrek aan tijd onverkocht
geblevene Japansche Lakwerken, zullen op
Vrijdag den 14den October,
voor het Commissiehuis van
GEERS. ROSELJE & Co.
ook nog worden geveild:
Een **TWEEDE** faktuur
Japansche Goederen,
pas aangebragt per den *Elshout*, bestaande uit
TAFELS, KNAPEN, SCHRIJFCASSETTEN,
WERKTAFELS, TOILETTEN,
en eenige stukken
ZWARTE ONGEGLANDE ZIJDE,
zeer geschikt voor Heeren Jassen en ook voor kleeden
voor bejaarde Dames. (3219)

Vendutie te Buitenzorg,

Op Maandag, 17 October
voor het huis vroeger bewoond door den
Heer **MICHELIS**, nabij de *Basar*,
van een faktuur
GOEDEREN,
met eene der laatste schepen aangebragt,
bestaande uit:
Laken, Chitzen, Zijde Goederen, Modewaren,
Horologies, Goud- en Zilverwerken,
GALANTERIE, KRAMERIJEN, ENZ.,
alles een dag voor de Vendutie te bezichtigen. (3211)

VENDUTIE

Maandag 17 October, ten huize van den WelEdG.
Heer **H. A. M. Latour**, kapitein der In-
fanterie, naast het monument door
GEERS. VEIT,
van een keurig onderhouden **INBOEDEL**, be-
staande uit: Banken, Stoelen, Kasten, Tafels,
Lampen, Spiegels en Schilderijen, Porselein Ser-
vies, Glas- en Kristalwerk, Wagen, Bendij en
Paarden. (3224)

en geloofde zelfs, dat Bastiaan te weinig vertrouwen
had en zijne kinderen grieft door zijne strenge maat-
regelen.
Alles ging in den beginne ook bij Jodocus goed;
maar toen alle jaren regelmatig een nit het huis naar
de kerk werd gebragt om gedoopt te worden, en eene
gansche schaar van schoenlappertjes rondliep en kroop,
veranderde de zaak. Toen begon het te blijken, dat
mismoedigheid de harten vervulde over de vele borden,
die op de tafel moesten worden gezet, over de hoog-
gestapelde schotels met aardappelen en groente en de
geweldige soepketels: — het echtpaar begon zuinig te
worden.
Verder heette het, dat er geene plaats in de zijkamer
was, en het was toch hoog noodig, dat de moeder met
den kleinen Geert warmte had. Zoo werd grootvaders
bed naar eene kamer gebragt, waar geene kagchel was.
„Uw bed is van goede veeven, zeide Sabina; dat is
warm genoeg, en gij kunt eene warme kruik of steenen
op de kagchel heet maken en mede naar bed nemen.”
Later was aan de tafel geene plaats en grootvader
kreeg zijn eten op de koude kamer. Een kagchel ech-
ter kon men zonder schoorsteen niet zetten, en om
dien te maken ontbrak het geld.
Op die wijze ging het alle dagen: een stap achteruit
in den kreetengang der kinderlijke liefde. Daar de oude
geen geld meer in handen kreeg, moest hij het opgeven

VENDUTIE

Op Dingsdag, den 18 October 1859,
ten huize van den Majoor der Infanterie
de WelEd. Gestr. Heer
H. C. STARING,
op *Salemba* (voorby den 3a Paal) door
GEERS. ROSELJE & CO.,
van een zeer netten en nog zoo goed als
nieuwen Inboedel,
bestaande uit: zeer *Elegant* en naar den laatste
smaak bewerkt,

Europeesch Meubilair,

waaronder **Een Ameublement** bekleed met *Ver-
lour Cramosie*,
2 groote en rijk bewerkte **ETAGERES** met
SPIEGELS,
diverse **Kasten, ronde Tafels** en **Consoles** met
Wit marmeren bladen, Waschtafels,
Een **Psyché, Toilet Duchesse, Speeltafels, Knapen**,
Eettafel en Buffet, (alles van Massief Mahonij-
hout). Een zeer goede voor dit klimaat vervaar-
digde

PIANO,

Lampen, Spiegels, Schilderijen, Pendules, Vaten,
Serviesen, Zilver-, Pleet-, Cristal- en Glaswerk.

RIJTUIGEN,
Paarden, enz.

Op Zondag den 16 te bezichtigen. (3203)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 18 October 1859,
voor een der pakhuizen aan de Kleine Boom,
à 4 pCt. Vendusalaris,
door
JOHN PRYCE & CO.,
voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan
van Rondhouten, Stengen, Raas, Ankers, Kettingen, Ba-
ken, Kombuis, en Kombuis-gereedschappen, een chro-
nometen en verdere geredde goederen van het bij Tij-
latjap verongelukte schip *Ernst Willem*, kapitein
Pauline. (3236)

HOUT-VENDUTIE.

op het *Heemradenplein*,
op Woensdag den 19 October 1859,
(3233) **JOHN PRYCE & Co.**

Op de Vendutie

van Dingsdag, den 18den October,
zal alsnog **ten 10 ure** worden verkocht,
het verongelukte Schip
„JACQUES CEZARD”
met de zich daarin bevindende
circa 300 ton Steenkolen,
liggende of niet liggende nabij *Tyriengin*.
(3237) **JOHN PRYCE EN Co**

om nu en dan een glas beer te drinken; ja, het rookte
zijne eenige uitspanning, was hem slechts nu en dan
vergund, als zijn schoonzoon in goede luim hem eens, en
pijp liet stoppen. Ten laatste bekommerde men zich
naauwelijks meer om hem, en menige traan rolde
de wang van den ouden man. In een woord: hij leef-
te lang naar hun zin! Dat is een hard lot voor
vader of eene moeder, die hunne kinderen met
hebben opgevoed en later ontdaak inoogsten!
Aan den ouden Jodocus werd echter bewaarheid.
Bastiaan hem had voorspeld: zelfs zijne tranen kwamen
uit honger voort, want Sabina was van oordeel,
veel eten voor eene oude maag raadzaam is.
Bastiaan hoorde daarvan praten, want het oostte
toch ook aan andere menschen niet, hoe zij en
man hun braven, goedhartigen vader behandelde.
Eens was deze onpasselijk, gelijk het heette; en
hij bleef te bed, wijl he: zoo koud was, en hij in
huiskamer elke minuut moest hooren: „Men kan
in die volle naauwelijks omkruipen.”
Dat hoorde Bastiaan, en hij kwam ouden, zijn
bezoeken. Op zijne kamer was het ijzigkoud; de
sters waren dik bevroren en Jodocus lag te bed.
„Ei, ei, vriend! zeide Bastiaan, uwe ziekte zou
kunnen genezen, die niets van de geneeskunst ver-
als hij u namelijk maar eene warme kagchel gaf.”

VERKOOP VAN EEN HUIS

op Dingsdag den 25 October 1859,
zullen de ondergeteekenden ten huize van den Wel-
Edelen Heer **Jacometti**, op **Tanabang**, publiek
verkoopen:

ten 10 ure precies:

Het **HUIS** en **ERF**, gelegen op **Kebon Sirie**, thans
bevoord door den Hoog-Edel-Gestrengen Heer **G. Vo-**
gelpoet, aangeslagen bij de verponding voor **f 30,000**.
(5212) **JOHN PRYCE & Co.**

Op een nader te bepalen dag

zullen de Ondergeteekenden wederom verkoopen,
het bij **KAMPONG KALI** gestrande schip

HOOP VAN CAPELLE,

met deszelfs **MASTEN, RONDHOUTEN,**
ANKERS, enz.

(5259)

GEERS. ROSELJE EN Co.

Ontvangen bij **A. PONS,**

een keurig assortiment

BORDUURWERKEN,

bestaande in:

Japonnen, Mantilles, Basquine, Mouwen,
Kragen, Zakdoeken, Kinderjurkjes, Tusschen-
zetsels, Stroken, enz.

BRUIDSBLOEMEN EN SLUIJERS,

zeer mooie **ZIJDE BAREGE-JAPONNEN**

met Pluche randen op de stroken,

GLACE-HANDSCHOENEN,

PARFUMERIEN,

van de **Société Hygienne** en

CHENILLE COIFFURES. (3228)

Een goed middel ter verdrijving van Witte
Mipren is

DE AARDOLIE,

ad f 5.— per flesch,

te bekomen bij den boekhandelaar

(5220)

H. M. VAN DORP,

Versch Amer. Meel,

Direct van Boston.

ROOD MERK.

(5491)

ABEELLEN, DENNISON & Co.

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van

TJULATJAP naar **BATAVIA** bestemd,

wordt **f 100** vracht aangeboden, tot den overvoer
eener **Scheepshoof** met toebehooren.

Adres

(5245)

KRUIJMEEL te Batavia.

De grijsaard in bed zuchtte — en zweeg.

„Denkt gij nog aan ons gesprek in de **Vijf Ringen**?
vroeg hij verder. Ziet gij nu wat het einde is? Ik
ben slimmer geweest; ik heb mijn goed verzekerd,
zoodat geene muis er een draadje kan afbijten, en nu
ben ik geborgen. Hadt gij mij maar geloofd!”

Toen begon de arme Jodocus luid te weenen en zeide,
tot Bastiaan: „Ach, Bastiaan, thans denk ik dikwerf
daaraan. Te goed is ook niet goed; maar het is te
laat: moge God mij verlossen!”

— Hoor eens, Dokes, hernam Bastiaan, de mensch
mag niet naar zijn dood wenschen, maar moet het aan
God overlaten. Ik geloof evenwel, dat het niet te laat
is. Gij weet, dat ik wel eens gaarne eene grap maak,
en nu is er mij eene ingevalen, die u misschien goede
vruchten zal opleveren. Neem dezen zak. Er zijn twee
honderd daalders in, die ik heb gespaard. Doe daarmee
zoo als ik u zal zeggen. Sluit een paar dagen ach-
tereinde de deur uwer kamer, schuif het roode gordijntje
toen de glazen in de deur en ga aan de tafel zitten.
Dan telt gij het geld dikwijls en luid; laat ook eene
enkele maal een stuk op den grond vallen en als uwe
kinderen komen, laat gij het hen oprapen. Over
acht dagen kom ik weder en haal mijn geld, ik weet
zeker, dat gij het dan niet meer moedig hebt. Vragen
uwe kinderen u wat gij hebt verrigt, zo antwoord hen:
dat gij uwe begrafeniskosten hebt afgeteld, wijl gij niet

BLIK IN KISTJES,

bij

(5192)

ABEELLEN, DENNISON EN Co.

F. BERDEN & Cie
FAB' DE PIANOS
A BRUXELLES

Depôt pour tout Java.

CASSALETTE & Cie.

Per **Henriette Elisabeth Susanna** ont-
vingen de ondergeteekenden

PIANO'S,

vervaardigd in de fabriek der Heeren **F. Berden & Co.**
(2984) **CASSALETTE EN Co.**

Voor eene naar Nederland vertrekkende
familie wordt gevraagd eene Europeesche
BONNE tot oppassing van kinderen.

Adres Letteris M. bij de Redaktie van den **Java Beoel**
(5221)

Tegen een Salaris van **f 15**,—
smaands, verlangt men op een Sniker-
Etablissement in de **Assistent-Re-**
sidentie Krawang,

een OPZIERER of KLERK,

de **MALEISCHE TAAL** genoegzaam magtig en in staat
tot het bijhouden der Boeken.

Adres met Franco brieven onder lett. **P.** bij den Heer
(5242) **H. M. VAN DORP, te Batavia.**

In de nabijheid van Batavia wordt
gevraagd eene **DAME**, van middelbaren
leeftijd, — de geschiktheid bezittende
om eene kleine huishouding te besturen en het lager
onderwijs van een paar kinderen te onderwijzen en na
te gaan.

De voorwaarden zijn allezins aannemelijk; buiten-
gewone kundigheden of geleerdheid wordt niet ver-
eischt.

Adres **France** litt. **RM Lange & Co.** (5209)

TE KOOP:

MATERIALEN UIT AFBRAAK,

op het Erf van den Schout te **Meester-Cornelis.**

Te bevragen **TER PLAATSE ALDAAR.** (5255)

TE KOOP EEN HUIS,

gelegen in de Gang Scot,
zijnde te bevragen bij den uitgever dezes. (5250)

als een hetden onder de aarde gestopt, maar als een
eerlijk christen begraven worden wilt en, daar zij niet
voor u zorgden, wilt gij het zelf bij uw leven doen.
Volg mijn raad nauwkeurig op, en gij zult zien, dat
deze aanslag heerlijke vruchten voor u zal opleveren.”

Toen de slimme Bastiaan weg was, sloot Jodocus de
deur, trok het roode gordijntje voor de glazen en deed
wat Bastiaan hem had gezegd. Terstond daarop kwamen
zijn kleinkinderen, en daar hij een daalder op den
grond had laten rollen, liet hij den door den oudste op-
zoeken. Ook 's namiddags telde hij weder het geld en
maakte er veel geraas mede.

Toen de kinderen beneden kwamen, zeide het oudste
tot zijn vader: „O wat heeft grootvader veel groote
daden!”

— Wat? vroeg Manus, van zijnen drievoot opspringend.

— Ja, ja,” antwoordde de kleine éénstemmig, en wezen
met de vingers in de handjes, hoe groot de duiten wel
waren.

Toen spitste Manus de ooren, ging naar zijne vrouw
in de keuken en zeide: „Sabina, weet gij al dat uw oude
daarboven eene kas vol geld heeft? Dat en dat hebben
de kinderen gezien en verteld; ga eens stil naarboven en
luister of het waar zij!”

De oogen der gierige Sabina vonkelden en zij sloop
zacht naar boven aan het venstertje. Maar, wel bekom-
u de maaltijd, de vader had het gordijntje voorgescho-

MAGAZIJN VAN PIANO'S,

Gang Patjenongang.

DUBRAY & Co.,

hebben ontvangen:

12 Piano's,

van verschillend model; zij garanderen deze 10
jaren lang tegen alle gebreken, die ontstaan
kunnen uit gemis aan soliditeit. Zij verbinden
zich, de **PIANO'S**, die zich niet goed mogten
houden, tegen andere te verwisselen.

Dezen waarborg kan men veilig vertrouwen.
Verder zijn zij voorzien van **muziek, instru-**
menten en snaren. Zij repareren **piano's, or-**
gels en andere **instrumenten**, en stemmen **Piano's**
voor eenmaal en bij abonnement. (5246)

Te koop gevraagd:

EEN HUIS,

op **Kebon-Sirie, Parapattan** of **Kramat**,
de waarde van **f 20,000**. — niet te bovengaande.
Adres **LANGE & Co.** onder **A.** (5208)

TE KOOP 65 Bank-Actiën.

Te bevragen bij
(5225)

H. M. VAN DORP.

TE KOOP ad f 250.—

Eene prachtige **Marmeren**

PENDULE,

met het Metalen **STANDBEELD** van

KONING WILLEM II.

uit de Fabriek van **Lurasco**, te Amsterdam.

Zeer geschikt voor **Militaire Societeiten.**

Adres

(5225)

G. KOLFF EN Co., Batavia.

TE KOOP

wegens vertrek:

Een goed gedresseerd

SANDELWOOD RIJPAARD

(Isabel) hoog 4 voet 2 1/2 duim.

Te bevragen bij

(5245)

CASSALETTE & Co.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te **Londen** sedert 1782.

ONGELUKTEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij,
blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brand-
schade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koop-**
mangooederen, enz. zoodat op **Suiker-, Koffij-**
en Thee-Etablissements, tegen de volgende pre-
miën:

Op gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen in de Steden, zoodat op Goe-
deren in dezelve 1% 'sjaars

Op gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen buiten Steden, en afgezon-
derd van andere Gebouwen, zoodat op
Goederen en Meubelen daarin aanwezig 1 1/2%

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt,
zoodat op Goederen, Producten, Machine-
riën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig 3/4%

Op Gebouwen van Steen en Hout of van
Hout alleen, met Pannen gedekt, zoodat op
Goederen, enz., daarin aanwezig 1%

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen
gedekt zoodat op Goederen, enz., daarin
aanwezig 1 1/4%

Op Schepen, liggende op Reeden. 1%

Op Schepen, liggende op Reeden. 1%

E. MOORMANN & Co., te Batavia.

C. DAMNITZ & Co., te Samarang.

P. KERVEL & Co., te Soerabaja.

ven, doch aan den linker hoek had het een scheutje
en zooveel kon Sabina zien, dat de tafel vol blinkende
daalders lag, die de oude in een zak deed, en het klonk
als waren er in den zak nog veel meer.

Toen Sabina naar den zin van haren man te lang
weg bleef, zette hij zijn staf op den grond en parzen
ter zijde en volgde zijne vrouw, en keek ook door
het gat in het gordijn en hoorde en zag hoe het klonk
en blonk, en zijn hart sprong op van blijdschap bij
de gedachte aan de erfenis.

Zij slopen weder naar beneden en zeiden tot Pouw,
hun oudsten jongen: „Vraag eens aan grootvader, wat
hij doet?” Dat deed het kind, en de grootvader gaf
duidelijk het antwoord, dat Bastiaan hem had voorge-
zegd. Getrouw bragt Pouw het over, en het onthrak
niet aan scheeve gezigten.

(Wordt vervolgd.)

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
J A V A - B O D E ,

van Woensdag 12 October 1859, N°. 82.

BATAVIA.

Sinds eenige dagen zijn hier geruchten van hoogst verontrustende aard in omloop, die zelfs tot de ooren van zeer hooggeplaatste personen moeten zijn doorgedrongen. Men verhaalt niet meer of minder, dan dat deze hoofdplaats, na het vertrek der troepen naar Boni, met een uitgebreiden opstand bedreigd wordt, waarbij het leven van alle Europeaan zoude gevaar loopen.

Alhoewel wij voor ons deze geruchten, als geheel valsch en ongegrond, beschouwen, zoo meenen wij nogtans daarvan in ons dagblad te moeten melding maken en den wensch te mogen uiten, dat de politie alle pogingen in het werk stelle, om de uitstrooijers van dusdanige vrees aanjagende praatjes op het spoor te komen, opdat de hooge regering in de gelegenheid zij, zulke voor de rust der kolonie schadelijke personen zoodra mogelijk te verwijderen.

Inde vergadering van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, gehouden den 7den October jl., zijn benoemd tot

Honoraire Leden:

pangeran adhipati Ario Mangkoe Negoro te Soerakarta, en pangeran adhipati Soerio Sasra Mingrat te Djocdjocarta;

Buitengewoon Lid:

radhen adhipati Ario Danoe Ningrat regent van Magelang;

Gewone Leden:

mr. S. C. J. W. van Musschenbroek, controleur te Kadoe, C. J. H. Fransen, pastoor te Ambarawa, en Lie Tiam Ling, kapitein der Chinezen te Djocdjocarta.

Samarang. Op den 25sten September heeft in de dessa's Sasak Nangoegan kidoel en Babadan, onder Demak, een onweder gewoed, vergezeld van zoodanig hevigen wind, dat 69 Javaansche huizen zijn omgewaaid.

Maatregelen zijn door de eigenaren dier huizen genomen tot wederoprigting er van.

Op dien zelfden dag is eene tabaksloods te Panawangan onder Demak, en ook het middengedeelte van de tabaksloods te Pandak Agoeng (Grobogan) door hevige windvlagen ingestort.

Soerabaja. In den nacht van den 50sten September jl. omstreeks 2 uren, is brand ontstaan in de keuken van de Javaansche vrouw Bok Dar, in de dessa Betojo Kali Doemog, waardoor in die dessa 121 en in de daaraan grenzende dessa Botojo Kali Sawoe, waarheen de brand oversloeg, 23 huizen in de asch zijn gelegd.

De oorzaak van dit onheil, waarbij geene menschenlevens te betreuren zijn, wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven, en de schade begroot op p. m. f. 18,756.

Palembang. Volgens berichten, loopende tot 28 September, nam de stand van zaken in de Palembangsehe bovenlanden meer en meer eene rustige wending.

In den laatsten tijd ondervond men in de Lematang Oeloe meer toenadering. Ten einde echter nog eenige kwaadwilligen, welke zich hier en daar in de bosschen schuil hielden, tot onderwerping te dwingen, werden van tijd tot tijd door de pradjoeite van Kahat onder aanvoering van het divisie-hoofd kleine excursies gemaakt. Bij den laatsten togt in de Goemai Talang gelukte het, om het hoogst weerspannige en tevens invloedrijke doeson-hoofd Tjaja Depatti, die zich in zijne talang had verschanst, te overrompelen en te dooden.

In de Kikim heeft mede eene militaire vertooning plaats gehad, waar eenige Goemaiers zich nabij de doeson Moeara Tjanang hadden genesteld, om van daar strooptogten of balddadigheden te plegen, en die streek in beroering te brengen.

De aanvoerder van deze kwaadwilligen, Boengot, van de doeson Tandjong Awor (Foemai Talang), werd bij die gelegenheid onder anderen gedood.

Na deze militaire vertooning ondervond men geene moeilijkheden meer, en de meeste doeson, alwaar de troepen doortrokken, gaven blijken van onderwerping en goede gezindheid. Zelfs waren op vele plaatsen wegen door de bevolking, uit eigen beweging, in gebruik.

Eene staatkundige toestand van Djambi

De laatste berichten uit Djambi, die ons bereikten, vermelden meer en meer tot hun oorspronkelijk toestand terug.

Van Djambi op Singapore was vrij levendig verkeer, en werden uit de bovenlanden naar de plaats Djambi afgevoerd.

Ooster-Afdeeling van Borneo. Volgens de ontvangene berichten heeft in de laatste dagen van den maand September de Soengi Pring eene ontmoeting met den Soengi Pring gehad. De kapitein der infanterie Schiff had met 80 man troepen eene benting te Goenoeng Lawak genomen, bij welke gelegenheid van onze zijde 6— en van den kant des vijands 30 man zijn gevallen.

Riouw. De gouvernements hulpboot no. 5, welke den 5den September van Riouw was vertrokken met vivres voor de bezetting te Mangkalies Siak, werd den 7den daaraanvolgende voor de straat Perapat Seratoes, ten zuiden van Mangkalies, aangetast door de opvarenden eener prauw-bedah van Sekana, die echter, tegenweer ondervindende en zich in hunne meening van met een handelsvaartuig te doen te hebben bedrogen ziende, spoedig afhielden, terwijl de diepgang der hulpboot alle vervolging onmogelijk maakte.

Den 23sten September ontving men te Riouw bericht, dat Z. M. brik de Haai was vast geraakt op den hoek van Poeloe Terkole in de nabijheid van Tandjong Pinang. Met hoog getij raakte echter genoemd vaartuig weder vlot, waardoor geen gebruik behoeft gemaakt te worden van de uit Riouw toegezondene assistentie.

De weersgesteldheid gedurende de maand September kenmerkte zich door buitengewone ruwheid. Elkander onophoudelijk afwisselende onweders, vergezeld

van zware stortregens, zijn de oorzaak geweest, dat de om de hoofdplaats bestaande wegen op sommige punten nagenoeg vernield zijn.

Berigten uit Siak tot en met den 15den September melden, dat de gezondheidstoestand der bezetting aldaar weinig te wenschen overliet, maar dat meer en meer klagen werden ingebracht omtrent de geweldnarijen der vorsten van Siak jegens de bevolking. (J. C.)

Men schrijft ons van Kediri dd. 27 September, Verleden week heeft men pogingen gedaan, om in het geldkantoor alhier in te breken en zijn van boven in het dak eenige pannen weggenomen, om zoo doende in het kantoor te kunnen komen; zulks is echter spoedig ontdekt, doch de daders is men nog niet op het spoor.

Gisteren morgen is een meisje in de rivier alhier gevallen en verdrinken.

Soerabaja, 3 October. Zaterdag nacht om 12 uren, betrapte de politie op heeter daad eenige Javanen, die aan de Oostzijde van de Kalimaas, door overklimming, in de pakhuizen van de firma Schimmelpenninck & Co. gebroken en juist bezig waren, om eene hoeveelheid suiker van p. m. 500 lb weg te voeren. De daders zijn gevat en in verzekerde bewaring gesteld. (Soer. Ct.)

LAATSTE BERIGTEN.

Triest, 23 Augustus. Het Oostenrijksche fregat *Novara* is gisteren te Ragusa aangekomen, alwaar de aarts-hertog Ferdinand Max met zijn escader insgelijks is gearriveerd.

Bern, 23 Augustus. De gevolmagtigden hebben, door tusschenkomst van den bondsraad, de cantonnale regering van Zurich hunnen dank doen toekomen voor de uitmuntende ontvangst, die hun te Zurich ten deel is gevallen.

De heer von Mettiz is met dépêches van Weenen te Zurich aangekomen.

Bern 24 Augustus. Gisteren hebben de plenipotentiarissen van Frankrijk en Oostenrijk, op de conferentie te Zurich, eene bijeenkomst van twee uren gehad.

Bern, 24 Augustus. Men meldt uit Zurich, dat de Fransche en Oostenrijksche plenipotentiarissen de Lombardische aangelegenheden, met toestemming van de Sardijnse gevolmagtigden, hebben geregeld. Men zag de bekrachtiging hiervan door den koning van Sardinië te gemoet. De aangelegenheden der hertogdommen zullen direct door de cabinetten van Parijs en Weenen geregeld worden.

Marseille, 25 Augustus. Er zijn hier berichten ontvangen uit Constantinopel tot 20 dezer, waarin wordt medegedeeld, dat de sultan zich zeer ongesteld bevond. Aan den heer Musurus was de noodige volmagt verleend, tot het medewerken tot eene definitieve beslissing omtrent de Vorstendommen. Er werd te Constantinopel een afgevaardigde van het pauselijk gouvernement verwacht. Tevens verneemt men het overlijden van prins Voginde, en de benoeming van Mohammed-pacha tot gouverneur-generaal van Smyrna.

Bern, 26 Aug. Er heerscht te Zurich een groote bedrijvigheid onder de gevolmagtigden: cabinetskoeriers komen en vertrekken onophoudelijk.

De met verlof zijnde hertog de Caumont-Laforce is per telegraaf terugontboden.

De heer de Colloredo, die een aanval van beroerte heeft gehad, is weer volkomen hersteld.

Marseille, 28 Aug. Men spreekt nog altoos van de versterking onzer aan den oceaan en het kanaal gelegen kusten, voor wier wapening men thans 3 à 400 getrokken kanonnen, die zeer ver dragen, vervaardigt. Het schijnt, dat de oorsprong van dit nieuwe artillerie stelsel, 't welk dat van Gribeauval geheel 't onderstboven werpt, binnen kort tot ernstige woordenwisselingen aanleiding zal geven. Volgens een in deze zaak zeer bevoegden hoofdofficier, klimmen de eerste proeven met dit moorddadig wapen tot 1829 op.

In dien tijd heeft men proeven genomen met een geweer met schroefvormige groeven, dat projectielen, van 15 strepen middellijn en ter zwaarte van 25 wigtjes, twee en driemaal verder wierp dan de afstand, dien kogelvormige voorwerpen van 't zelfde gewigt aflegden. Bij 't beleg van Algiers, verkreeg men zeer schoone resultaten met dit wapen, en van dit oogenblik af dagteekent de aanwending of liever de studie ter aanwending van dit artilleriestelsel.

Een frankfortsch blad, *die Postzeitung*, deelt een brief uit Berlijn mede, waar in gezegd wordt, dat de russische regering officieel aan het pruisische cabinet kennis heeft gegeven van de geneigdheid des czaars om, in overeenstemming met Pruisen, alle vraagpunten van overwegend belang voor Europa te behandelen.

Parijs, 26 Aug. Een prijs van 20,000 francs zal, uit naam des keizers, om de twee jaren worden uitgelooft voor een werk of voor eene ontdekking, waaraan het door de meerderheid der vijf vereenigde akademieën wordt toegekend; hij zal den driejaarlijkschen prijs van 30,000 francs, ingesteld in 1855, vervangen.

Naar luid van berichten uit Constantinopel, zag men aldaar het besluit des sultans te gemoet, waarbij Halil Bey, gewezen gezant te Athene, in dezelfde hoedanigheid te St. Petersburg wordt benoemd. Haidar Effendi, zaakgelastigde te St. Petersburg, zou naar Athene worden overgeplaatst met den rang van minister, terwijl Riza-Bey, oud gezant te St. Petersburg, de Porte bij het hof van Teheran zou vertegenwoordigen.

Kopenhagen, 25 Aug. Het dagblad *Faerdeland* meldt, dat Hanover bij de bondsvergadering een voorstel heeft gedaan aan de Deensche regering, om zich te verklaren nopens de Holstein-Lauenburgsche aangelegenheden. Dit voorstel is niet door andere leden van den bond steund. Tot heden is noch door Pruisen, noch door Oostenrijk eenige nota betreffende deze aangelegenheid aan het Deensche cabinet gezonden.

Turijn, 25 Aug. De *Indipendente* meldt, dat keizer Napoleon aan den groothertog Ferdinand van Toscane heeft verklaard, dat eene gewapende tusschenkomst in de Italiaansche hertogdommen onmogelijk was, dat Sardinië besloten had, de aanhechting der hertogdommen aan te nemen, maar den afloop der onderhandelingen zou afwachten; werd Toscane evenwel door eene gewapende magt aangevallen, dan zou een Sardijnisch leger het verdedigen.

— Uit Zurich verneemt men, dat de Fransche en Oos-

tenrijksche gevolmagtigden gisteren weder eene bijeenkomst hebben gehouden, en dat de gezamentlijke gevolmagtigden aan de cantonnale regering te Zurich hunne erkentelijkheid betuigd hebben voor de welwillende ontvangst, hun aldaar ten deel gevallen. De Sardijnse gevolmagtigde heeft wel een bezoek afgelegd bij zijn Oostenrijkschen ambtgenoot, doch overigens blijven de bijeenkomsten, zoo als zij begonnen zijn. De markies de Bourqueney vergadert namelijk nu eens met den Sardijnischen, dan weder met den Oostenrijkschen gevolmagtigde. Dit versterkt het vermoeden, dat de verdragen, welke het uitvloeisel zullen zijn van de Zurichse conferentie, gesplitst zullen worden in twee of drie afzonderlijke overeenkomsten.

De nationale vergadering van Modena heeft, zoo als men weet, het voorbeeld van die van Toscane: vervallen verklaring van de uitgewekene dynastie en inlijving van het gebied bij Sardinië, op den voet gevolgd. Eerstgemeld ligchaam heeft echter, alvorens uiteen te gaan, nog eenige andere besluiten genomen, waarmede de nationale vergadering van Toscane zich niet bezig heeft gehouden. Het heeft namelijk de oprigting gedecreteerd van een monument, ter herinnering aan het besluit, waarbij het huis Este van den Modeenschen troon vervallen wordt verklaard. Dit is een nieuw bewijs, dat 'slands vertegenwoordiging hoe genaamd niets meer weten wil van de vervallen verkleerde dynastie. Het wil door het monument de gebeurtenissen van de laatste dagen door een zigbaar aandenken veraanschouwelijken. Men komt hierdoor als van zelf tot het vermoeden, dat de nationale vergadering aan de mogendheden het sterkste bewijs heeft willen geven, hoezeer een eventueele terugkeer der dynastie, door middel eener gewapende interventie, aanstoot in den lande zou geven. Voorts heeft genoemde vergadering een besluit genomen, waarbij de dictator de opdracht bekamt, om bij de mogendheden stappen te doen, die leiden kunnen tot de in vrijheid stelling der staatkundige gevangenen, door Frans V vóór zijn vertrek uit het hertogdom medegenomen.

Hetgeen de *Constitutionnel* gezegd heeft nopens het naar huis zenden der militairen, wier diensttijd in 1839 eindigt, alsmede het verleenen van een verlof aan zeker deel der manschappen der overige ligtingen, wordt heden door den *Moniteur* bevestigd. Het verlof wordt gegeven voor een half jaar en strekt zich uit tot die manschappen, welke redenen van vrijstelling kunnen doen gelden, of de steun hunner families zijn. Wij hebben den hoofdinhoud van een artikel der *Patrie* medegedeeld, waarin niet alleen van de oneenigheden tusschen Frankrijk en Oostenrijk, betreffende de Italiaansche aangelegenheden, gesproken, maar ook een zeer scherpe toon tegen Oostenrijk aangeslagen wordt. Uit Parijs wordt thans gemeld, dat prius Richard Metternich deswege aan graaf Walewski ophelderingen gevraagd heeft, waarop deze ten antwoord heeft gegeven, dat bedoelde uitdrukkingen alleen het persoonlijk gevoelen van het blad te kunnen geven. Het is zeker ten gevolge dier vraag om ophelderingen, of om aan, de verklaring van graaf Walewski nog meer kracht bij te zetten, dat de *Patrie* thans te kennen geeft, dat waar zij een oordeel velt, zij alleen een individueel gevoelen, zonder meer, openbaar maakt.

NEDERLAND.

Van den speciaal Correspondent van den Java-Bode.

Terwijl de koningin hare inspectie deed over onze troepen-vereeniging, bragt prinses Marianne, welke zich tegenwoordig weder in het vaderland bevindt, een bezoek aan de ateliers van verscheidenen onzer beroemde kunstenaars. En zij bepaalde zich niet enkel tot bewonderen, maar deed, wat ieder geneigd is te doen, die de ateliers van Bosboom, Simon van den Berg, van den Berge, Bakhuizen of Tom binnentreedt: zij kocht of bestelde en vermeerderde haar kunstschat, die reeds op de laatste expositie hier gehouden eene aanzienlijke uitbreiding onderging. Zulke beschermsters heeft de kunst tegenwoordig bovenal noodig, want—wij schreven het u reeds—de staatkundige gebeurtenissen werken dit jaar allernadeeligst op den bloei der kunsten. Men heeft geen lust en geen geld voor hare voortbrengselen, men heeft meer oog voor bajonetten dan penceelen. Toch werd, in het heetst van dezen toestand, de expositie van Scheffers werken te Parijs geopend en, dank zij den gevolgen vrede, mogt men vernemen, dat zij druk werd bezocht. Geen wonder; al blijft het in Nederland ook ongelooflijk veel moeite kosten, om iets voor het monument van dien vermaarden landgenoot bij een te brengen, zijn arbeid staat toch te hoog, om met onverschilligheid de tentoonstelling er van te doen bejegenen. 't Is zonderling zoo weinig "onbaatzuchtige" liefde men voor kunst in ons vaderland heeft; de bevordering zoowel als de beoefening schijnt men door materiele voordeelen te moeten in 't leven roepen, en herhaaldelijk lazzen wij in den laatsten tijd van de uitloving van stukken zilverwerk, hetzij als prijs voor intekenaren op eenig werk, hetzij als belooning voor de vervaardiging van eenig voortbrengsel van kunst. Men looft thans zelfs reeds eene zilveren koffijkan uit voor een drama en een theepot voor een blijspel. De tijd nadert, dat men elegien met lucifers doosjes en oden met zilveren tandestokers te voorschijn zal roepen.

Maar wij willen het ons volk niet zoo hoogst en vel duiden, wanneer wij, tegenover die geringe ontwikkeling van het kunstgevoel bij de groote menigte, den hoogen zin voor de bevordering van morele en materiele welvaart stellen mogen. In mijn vorigen deel de ik u reeds het een en ander mede omtrent de algemeene vergadering en, door onderscheidene groote maar schappijen gehouden, waaruit de bloei van de meesten harer bleek. In de afgelopen weken hielden ook andere genootschappen hare groote bijeenkomsten, waarvoor de zomermaanden — de vrije tijd voor vele leden—bijzonder geëigend zijn. Onder anderen had te Amsterdam, den 11den dezer, de vijfen veertigste algemeene vergadering van het bijbelgenootschap plaats, onder voorzitterschap van den burgemeester Messchert van Vollenhoven. In die vergadering werd, wat Indië betraf, medegedeeld, dat de spraakkunst en de dictionnaire in de taal der Dajakkers, zamengesteld door den heer

Herdeland, het licht hadden gezien. Een ander zending, Neubronner van der Tuuk, hield zich bezig met de zamenstelling van een dictionnaire en grammaire in de battak taal, waar in reeds het enangelie van Johannes is overgezet. De zending Matthes zal een aanvang maken met de overzetting van den bijbel in het makasarsch en boegineesch. Eindelijk werd ook berigt, dat de helft der nieuwe kleine uitgave van het nieuwe testament in het Javaansch uitgekomen was. Die uitkomsten zijn verkregen zonder de uitloving van stukken zilverwerk en, zoo het niet door cijfers is aan te toonen waartoe zij al leiden zullen, niemand kan er aan twifelen of het bijbelgenootschap heeft, door het aangevoerde, weder eene schrede voorwaarts gedaan op het gebied, dat het bewandelt.

Minder gunstig was de toestand der maatschappij tot nut van 't algemeen, wier 75ste vergadering den 10den dezer gehouden werd. In dit jaar zijn weder vijf departementen in Nederland aan de maatschappij ontvallen en even zoo velen in Indie hebben hunne contributien en rapporten niet ingezonden, ten gevolge waarvan zij, behalve die van Samatang, als opgeheven worden beschouwd. Ook de geldelijke toestand der maatschappij is niet gunstig en men zou bijna tot het besluit komen, dat de stichting van Nieuwenhuizen haar hoogsten bloei achter den rug heeft. Niemand kan daarvan de schuld dragen, maar niet te ontkennen is het, dat de godsdienstgeschillen in Nederland min of meer aanleiding zijn geweest tot ondernijning van het gebouw, dat men in den laatsten tijd wel eens dienstbaar wilde maken tot bevordering van de dogmatische godsdienst, terwijl het bestemd was slechts tot bevordering van het zedelijk element in de maatschappij te strekken.

Wij hebben er bewijzen voor, hoe noodlottig het is, als men den staat, der maatschappij, een doel wil toekennen, dat het hunne niet is. Toch is er menig tijdperk in onze geschiedenis, waarin men dat beproefde en het is nog zoo lang niet geleden, dat men een bestuur vallen deed, juist omdat het met juistheid en onpartijdigheid zich hoedde voor die klip. De geschiedenis van dat bewind, dat het middenpunt vormt der laatste periode uit de geschiedenis van ons vaderland, heeft een talentvol beschrijver gevonden in den hoogleeraar aan het Athenaeum te Deventer, den heer Kiehl, die reeds voor een paar jaren het eerste gedeelte van zijn arbeid het licht deed zien. Dezer dagen verschenen de tweede en derde aflevering van zijn "Le Gouvernement représentatif en Neerlande, essai d'histoire contemporaine," waarin hij met prijzenswaardige nauwkeurigheid den loop der gebeurtenissen onder het ministerie Thorbecke bespreekt en een helderen blik in dit tijdperk werpt. Zoo men die geschiedenis nog "te jong" mogt achten, om ze reeds te maken tot het onderwerp eener historische studie, bij de lezing van den belangrijken arbeid van den heer Kiehl, wordt men getroffen door de veranderde toestanden, welke wij sinds dien tijd zijn ingetreden en het mogelijk maken, een onbevengden oordeel over de jaren 1849—1853 te vellen. De natie-zelve ziet hoe langer zoo meer in, wat zij toen had en wat zij thans heeft en telkens ziet men eenig overblijfsel verdwijnen uit de noodlottige dagen, die op de aprilbeweging volgden.

(Wordt vervolgd.)

— De Heer Groll, ingenieur der gouvernementstelegrafen in Nederlands Indië, is per landmail naar Indië teruggekeerd, na eenigen tijd met verlof hier te lande te hebben doorgebracht. Genoemde ingenieur moet tegenwoordig zijn bij het leggen van den telegraafkabel van Batavia naar Singapore. De Heer Groll is voornemens, in den volgenden zomer, zijn ontslag te nemen uit zijne tegenwoordige betrekking, hetwelk zeer te bejammern is, daar zulks wellicht nadeelig op de telegrafische gemeenschap zal werken, die vooral in Oost-Indië van het hoogste belang is.

— Men verneemt, dat bij de regering de tijding is ontvangen, dat de telegraafkabel voor de verbinding van Singapore via Banka met Batavia, aan boord van eene stoomboot, genaamd Bahiana, uit Liverpool zou gestoomd zijn.

— Door eenige bladen wordt gemeld, dat de regering besloten heeft de stoomschepen Vice-Admiraal Koopman, Citadel van Antwerpen, Reinier Claessen, het Loo en de korvet Juno binnen kort naar Indië te zenden, en door werving de gewone detachementen suppletietroepen nog te vermeederen.

ENGELAND.

Londen, 17 Augustus. Eergisteren steeg een luchtreiziger, Hall genaamd, te Newcastle met zijn ballon tot op zekere hoogte, en benamt vervolgens de rustige stemming van het publiek, door met één voet aan een touw te hangen. De ballon daalde toen snel en kwam neder in eene klaverweide, doch rees plotseling met buitengewone snelheid weder omhoog en verdween in de wolken. De oorzaak daarvan was, dat bij het nederkomen, de kar omgeslagen was en te vroeg ballast verloor. De ballon dien, ten gevolge opstijgende, rukte het anker uit den grond, en de heer Hall, verward rakende in de touwen, ging nu, zonder dat het zijn plan was, aan een been hangende de lucht in, tot dat op ruim 120 voet hoogte zijn voet losraakte en hij natuurlijk op de weide viel. Tot verbazing van een paar toegelopen boeren, die dachten hem dood te vinden, had de man zelfs niet de minste breuk bekomen, doch hij klaagde in verwarde uitdrukkingen over de hoeveelheid gas, die hij had ingeademd. Een hondje, dat hem vergezeld had, werd weder medegenomen en zweeft misschien nog met den ballon in de bovenlucht, tenzij het, uit verslagenheid over het verlies van zijn meester, over den rand van de mand in het luchtruim sprong.

Londen, 23 Augustus. De ministeriele Morning Post verklaart zich wederom nadrukkelijk tegen geweldadige herstelling van het gezag der wettige Vorsten in Midden-Italië. "Het lijdt bij ons geen twijfel (zegt dat blad), dat de bevolking van Midden-Italië, indien zij door overmacht van buitenlandsche troepen werd aangevalen, eer den dood trouwen zou, dan zich weder onder het juk te krommen. Maar mogten de zaken dien loop nemen, dan zou het eene grove schending der algemeene zedelijkheid, eene ergernis voor de beschaving

der negentiende eeuw, eene schande voor Frankrijk en eene beleediging voor Engeland zijn."

Het genoemde blad prijst thans het plan tot versterking van Antwerpen: "Belgie doet niets anders dan wat de voorzigtigheid aan elken staat voorschrijft, wanneer het, met het oog op zijne positie in Europa, voor zijne verdediging begint te zorgen. De Belgen begrijpen de gesteldheid van Europa en brengen hun land in staat van tegenweer, zoo als de tegenwoordige tijdsomstandigheden aan ieder land, tot plicht schijnen te maken. Of en welke bedenkingen daartegen door het Fransche gouvernement ingebracht zijn, blijkt niet; maar een ieder moet erkennen, dat Belgie, gelijk elk ander land, ten volle recht heeft, om zich in veiligheid te stellen tegen alle vijanden, van wie het iets meent te duchten te hebben, en tegen elken mogelijken zamenloop van ongunstige omstandigheden, welke uit eene of andere ontwikkeling der Europeesche aangelegenheden zou kunnen voortkomen. Dat is eene voorzorg, waartoe alle natien door de omstandigheden van den tijd, waarin wij leven, gedrongen worden. Nemen de groote mogendheden de toevlugt tot maatregelen van zelfverdediging, veel meer nog moeten de minder magtige staten dat doen. Indien Belgie verzuimde partij te trekken van eene zoo uitstekende positie als Antwerpen oplevert, dan zou het verdienen door alle kwade kansen, waaraan het zich daardoor blootstellen zou, getroffen te worden."

FRANKRIJK.

Parijs, 16 Augustus. Ik weet niet hoe de romeinsche triomfen en het prachtvertoon op het Capitolium kunnen geweest zijn, maar ik twijfel of ooit aan een zegevierenden Caesar meer triomfantelijk een ovatie is gebragt, dan die waarop Parijs Napoleon III en de soldaten van het leger van Italië onthaalde. Het verslag van dien gedenkwaardigen dag van 14 Augustus behoort tot de geschiedenis; voor eenvoudige dagelijksche correspondentie is het te veel omvattend. De officiële en half-officiële verhalen van de feestelijkheden op eergisteren en gisteren zijn overigens uitvoerig genoeg, en daarom bepaal ik mij slechts tot de vermelding van eenige incidenten, geruchten en bijzonderheden, die uwen lezers eenig belang kunnen inboezemen.

Het defileren van het leger duurde vijf uren. Met het aanbreken van den dag, waren de troepen van het kamp van St. Maur vertrokken, en te 8 uren bevonden zij zich in de voorstad Saint-Antoine, waar de ambachtslieden zich met de soldaten, en vooral met de gekwetsten onder hen, verbroederden. Eenige schrijnwerkersgezellen hadden voor de geamputeerden rolstoeltjes vervaardigd en wilden hen met geweld in die vreemdsoortige zegewagens voorttrekken; doch deze afwijking van het programma kon niet worden toegestaan. Te 9 uren stonden de garde en de vier legereyrsen in de voorstad en op de place de Bastille. De keizer verscheen met zijn staf en plaatste zich aan het hoofd van den stoet. Ook de boulevard Beaumarchais en de boulevard du Temple waren met ambachtslieden gevuld. Misschien is de keizer daar het hartelijkste onthaal deelachtig geworden. Onder een bloemenregen zwenkte hij zijn strijdpard. De geestdrift daar ter plaatse had iets oorlogszuchtigs; ik hoorde *Léve Garibaldi!* roepen. Aan den anderen uithek van Parijs was de geestdrift meer vredelievend van aard. Het beeld des Vredes, dat (tusschen twee haakjes gezegd) allerellendigst op zijn voestuk stond, werd er met luid gejuich begroet. Het volk verwelkomde den bevrijder van Italië; de burgerij en de officiële kringen begroetten den bevrediger van Europa, den held van Villafranca.

Naarmate de staf en de verschillende corpsen defileerden, kon men den graad van 's volks sympathie en voorkeur duidelijk bemerken. Zoo vielen b. v. aan maarschalk Baraguey d'Hilliers, den overwinnaar van Bomarsund, niet veel toejuichingen ten deel; daarentegen weergalmde de lucht van vreugdekreten, toen maarschalk Niel zich vertoonde; met lauwerkransen werd deze veldheer overladen. Al die eerbewijzen beantwoordde hij door een deftigen groet met de sabel. Maarschalk Canrobert lachte de massa, toe en scheen gevoeliger voor de ovatie. Gij weet dat zijn geschil met maarschalk Niel nog niet bijgelegd. Indien de keizer die twee hoofdofficieren op het Louvre-banket niet heeft verzoend, is het niet onmogelijk, dat er eerlang ware of valsche geruchten over een tweegevecht tusschen hen zullen verspreid worden.

Op de place Vendôme heerschte de etiquette als souvereine magt. De keizerin zetelde op hare eeretribune, omgeven door de leden van het keizerlijk gezin, de ministers en de grootwaardigheidsbekleeders der kroon. De keizerlijke prins, als kolpooral der grenadiers van de garde gekleed, was bij het defileren tegenwoordig. Toen een felle wind en een hevige regenvlaag het feest kwamen storen, bleven de dames heldhaftig op hare plaatsen en offerden hare toiletten op.

In de toespraak van den keizer aan de generaals bij het banket op het Louvre, komt geen enkel woord voor van buitenlandsche politiek. Naar men zegt, is hij een weinig boos op de diplomatie, die zich in zijn werk is komen bemoeijen, en hij schijnt besloten om, even als de czar van Rusland, zich te wijden aan de binnenlandsche politiek, aan de ontwikkeling van den bloei van landbouw, nijverheid en handel: in een woord, het vredeprogramma weder op te vatten, dat aanvankelijk de lens van het keizerrijk is geweest.

Gisteren is de Napoleonsdag o. a. met een gastmaal van 60,000 couverts, in het kamp van St-Maur, gevierd.

— Een ander correspondent schrijft ons:

Van de feesten zult ge reeds meer dan genoeg gehoord hebben. Stel u dus tevreden met de mededeeling van den indruk, dien zij op een man gemaakt hebben, wien men zeker geen blinde ingenomenheid met het tegenwoordige regeringsstelsel zal ten laste leggen, en die, wel verre van te zweeven met de militaire glorie, die 't ons oplevert, liever wat minder rook en wat meer vrijheid hebben zou. Welnu, ik moet bekennen, dat de bevolking van Parijs het leger van Italië met ongeveinsde wezentlijke geestdrift heeft verwelkomd. Ik heb opgemerkt en dit verdient vermelding, dat de Zouaven en de linietroepen levendig zijn toegejuicht, maar de keizerlijke

garde daarentegen met de grootste koelheid is ontvangen. Wat den keizer betreft, voor hem klonk het vivat maar weinig, wat ook de officiële verslagen vertellen. Maarschalk Mac Mahon daarentegen geniet eene onbepaalde populariteit. Bij herhaling zag ik de *ouvriers* door de geleerden dringen, om hem de hand te drukken. Op ongedwongen hartelijke wijze beantwoordde hij die demonstratiën van volksgunst, maar zonder een zweem zelfs van ijdelheid. Over het geheel was de houding der troepen echt krijgshaftig zonder snorkerij, en had zij niets gemaaks. Het volk wierp hun bouquetten toe, die in overvloed à 25 centimes op de boulevard werden uitgevent.

Ik sprak zoo even van wezentlijke geestdrift, maar weet geen woorden sterk genoeg, om het losbarstend gevoel te schetsen, dat zich allerwege op het gezigt der vaandels openbaarde, zwart van kruid en doorschoten. Ook de aanblik der gekwetsten bragt overal onbeschrijfelijke sensatie te weeg. En toch verloochende zich ook daarbij de aangeboren *esprit malin* der parijische volksklasse niet, die met een traan in het oog soms den pikantsten *calembourg* op de lippen heeft. Zoo hoorde ik in het digst gedrang door dezelfde monden beweren, die de luidste kreten hadden aangeheven, dat het tooneel gekwesten waren, per representatie betaald, en die bij de talrijke militaire stukken gedurende den oorlog gespeeld, als figuranten waren opgetreden. Heftig werd dat vermoeden weer door anderen bestreden, die het in vollen ernst opnamen. „Hoe nu?” was het antwoord, zouden dan waarlijk zulke gruwelijk verminkten, als, wij daar zagen defileren, een marsch kunnen uithouden die van 's morgens 4 tot 's namiddags 2 uren duurt?

Met eigen oog zag ik evenwel een geblesseerde, dien niemand zeer zeker voor een figurant kon houden. Ik zal den aanblik van dien man niet ligt vergeten, zoo vreeslijk was hij verminkt en zoo contrasteerden zijn houding en voorkomen met het ijselijk schouwspel, dat zijn ligchaam opleverde. Het was een der Zouaven. Beide armen waren den ongelukkige afgezet, maar hij marcheerde met het onverschilligste gelaat en de grootste kalmte mede, met een sigaar in den mond. Voeg daarbij dat het volk gelegenheid gevonden had, hem een kroon op het hoofd te drukken, die hij, bij gebrek van armen niet regt kon zetten of wegwerpen, en die hem op de zonderlingste wijze versierde.

De befaamde turcos werden bij herhaling met gefluit en de levendigste teekenen van afkeuring begroet. Over het algemeen hebben zij dan ook een stomp en verdierlijkt voorkomen. Een hoofdofficier, volkomen goed ingelicht, heeft mij verhaald, dat er in de veertien dagen, dat zij te Parijs waren, *elf* wegens verregaand wangedrag zijn gefusilleerd.

Parijs, 24 Augustus. De *Moniteur* deelt, gelijk u per telegraaf bekend zal zijn, eenige bepalingen mede ten opzichte van het naar huis zenden van een aantal militairen en noemt dit een maatregel, om het leger op den voet van vrede te brengen. Dit is zoo, doch het blad vergeet er bij te voegen, dat, tengevolge van de volmaakte organisatie van ons leger, er eigenlijk geen voet van vrede voor dit leger meer bestaat, daar men in acht dagen al de manschappen, die met verlof gezonden worden, weder onder de wapenen kan hebben. De maatregel heeft echter op de voorstanders van den vrede een goeden indruk gemaakt en eene geringe rijzing aan de beurs te weeg gebragt.

De zoon van den groothertog van Toscane bevindt zich nog hier en denkt niet zoo spoedig te vertrekken. Hij hoopt, dat zijne familie, door de Fransche wapenen ondersteund, naar Toscane zal terugkeeren. Men blijft hier echter in aanzienlijke kringen verzekeren, dat de Fransche regering de wenschen der hertogdommen zal eerbiedigen.

Te Florence werden, na het bekend worden van het besluit der nationale vergadering tot inlijving bij Sardinië, in alle straten de vlaggen uitgestoken. Dit was echter niet in die groote mate het geval als op den dag der opening van de vergadering. Ook merkte men bijna in het geheel geen Fransche vlaggen op.

De dépêche, waarin gemeld werd, dat de keizer van Marocco ziek was, schijnt zijn toestand overdreven te hebben voorgesteld. Berigten uit Tanger melden alleen, dat keizer Abder Rhaman is aangeslagen door een gewel aan de dij en dat men de hulp van Engelsche geneesheeren heeft ingeroepen. De keizer is overigens zeer oud. In dezelfde brieven wordt gezegd, dat men, in geval Abder Rhaman mogt overlijden, beducht is, dat het fanatisme der Muselmannen noodelottige gevolgen zal hebben voor de in het keizerrijk gevestigde Europeanen.

In de departementen hebben zich, ter gelegenheid van de verkiezingen voor de algemeene raden, twee opmerkelijke feiten voorgedaan. Te Ruessel verkreeg de candidaat der regering 15,027 stemmen en die der oppositie 9264. Te Chalais werd de democratische candidaat gekozen. Deze feiten verdienen te meer opmerking, omdat de regering 'tot nu toe slechts behoefde te zeggen: dit is mijn candidaat, in welk geval hij ook werd gekozen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 22 Aug. Men verneemt nog nader ten opzichte van het geschil, betreffende de gewone koopvaardische schepen, dat de Fransche regering weigert de uitlevering van die schepen, welke door den prijsraad vóór 11 Julij voor goeden prijs zijn verklaard. Onze regering blijft er op aandringen, dat alle schepen zullen vrij gegeven worden, welke tijdens den oorlog zijn opgebragt.

— In een zeer vinnig artikel drijft de *Ostdeutsche Post* den spot, met de pogingen in het werk gesteld door de Duitse patriotten, die te Weimar reeds meer dan een vergadering hebben gehouden, ten einde te beraden te komen over de meest geschikte middelen, om de bondsconstitutie zoodanig te wijzigen, dat zij aan de behoeftes des tijds voldoen kan. „Zij zijn niet anders dan politieke tinnegisters,” zegt het blad, „die zich te Weimar hebben bezig gehouden, om hunne doorslaande kunde in alles, wat regeringszaken betreft, in het helderste daglicht te stellen. Eene verdeling van Duitschland in eene noordelijke en een zuidelijke helft is even onpractisch als een Frankfort-Gothasch Duitschland, of

der de opperste leiding van Pruisen. Dergelijke plannen verdienen ter naauwernood de benaming van hersenschimmen. Daar zij dwaas genoeg zijn om uit te gaan van het standpunt, dat Pruisen en Oostenrijk noodzakelijker wijze altijd vijandig tegenover elkander moeten staan, zoeken zij een tegenwicht in de vorming van een bondsstaat, welke ver van een blijvend bestaan er aan te kunnen verzekeren, zelfs niet in het leven kan worden geroepen. De onmogelijkheid, om dergelijk uitzinnig plan te verwezenlijken, heeft men reeds voor lang gezien. Ten einde nog duidelijker hunne onkunde in het licht te stellen, behoeft slechts vermeld, dat alle verdere pogingen, om het aangevangen werk te voltooien, geene andere strekking zullen hebben, dan om den invloed van Pruisen in Duitschland meer en meer te doen dalen en eindelijk in het niet te doen wegzinken."

Frankfort, 25 Aug. — Sedert de oorlogstoerusting overal in Zuid-Duitschland gestaakt zijn, heerscht aldaar in alle handelsbetrekkingen weder eene hoogst weldadige bedrijvigheid. In het Wurtembergsche, waar de hout-handel volkomen stil stond, heeft hij op dit oogenblik reeds weder den vorigen omvang verkregen. Maar in dezelfde mate zijn ook de prijzen weder gerezen. Deze bereijdingheid wordt evenzeer in de overige takken van handel en nijverheid waargenomen. De fabrieken hebben reeds meer bestellingen ontvangen, dan zij in de eerste 6 maanden afwerken kunnen.

— Gisteren zijn de laatste Oostenrijksche krijgsgangen door Stuttgart gepasseerd. Het gezamenlijk aantal der manschappen wordt op 11,000 man geschat. Zij hebben bij hunnen doortocht het hartelijkst onthaal genoten. Niet alleen verspreidingen van allerlei aard, maar zelfs geld en linnengoed werden door de ingezetenen aan hen uitgereikt.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Naar aanleiding van het protest, door prins Gustaaf Wasa tegen de troonsbestijging van koning Karel XV ingediend, en waarin hij zich op zijne door geboorte verkregen regten beroept, heeft de minister van buitenlandse zaken aan al de zweedsche gezanten in het buitenland eene circulaire gezonden, houdende beantwoording en wederlegging der in het protest aangevoerde gronden. In die circulaire doet graaf Mandström opmerken, dat de prins nu voor de tweede maal zulke een protest indient. In antwoord op het eerste, in 1844, verklaarde wijlen de koning openlijk, dat de ordonnantie van 10 December 1812, waarbij alle gemeenschap met de leden van het voormalige koninklijk geslacht werd verboden, was afgeschaft. Ten aanzien van het nieuwe protest acht de minister zich gemagtigd te verklaren, dat, aan den eenen kant, koning Karel XV er niets op heeft te zeggen, wanneer het eenigen troost kan brengen in de ongelukken, wier slagtoffer de prins is; en aan den anderen kant, dat de eerbied, verschuldigd aan hen, die door zulke rampen getroffen worden, gaarne de oogen doet sluiten voor een aanspraak, die bij de zweedsche natie geene sympathie vindt. Prins Gustaaf Wasa is geboren 9 November 1799 en zoon van koning Gustaaf (Adolf) IV, die, na den 29 Maart 1792 zijn vader Gustaf III te hebben opgevolgd, den 29 Maart 1809 afstand deed van den troon, welke toen werd aangenomen door generaal Bernadotte, Karel (Jan) XIV. Hij is luitenant-veldmaarschalk in oostenrijksche dienst en, sedert 19 Julij 1854, weduwnaar van prinses Louise van Baden.

TURKIJE.

Uit Constantinopel wordt gemeld, dat het stoomschip *Elba* aldaar is teruggekomen, nadat het den onderzeeschen kabel, welke die hoofdstad met Smirna verbindt, met het beste gevolg had gelegd. De *Elba* vertrekt weldra naar Varna, om den telegraafkabel in te laden, welke die stad met Kaap Kilis zal vereenigen.

AMERIKA.

Uit de Vereenigde Staten wordt gemeld, dat de senator Douglas, een der democratische kandidaten voor het presidentschap, die de meeste kans heeft van gekozen te worden, een brief heeft openbaar gemaakt, welken men als een soort van manifest kan beschouwen, waarin hij zijn gevoelens te kennen geeft omtrent de kwestien van de naturalisatie van vreemdelingen en de hervatting van den slavenhandel. De heer Douglas erkent geen verschil in de bescherming, welke aan de burgers der Unie verleend wordt, hetzij zij inboorlingen of genaturaliseerden zijn, daar de constitutie dien-aangaande ook geen verschil maakt; verder verklaart hij zich bepaaldelijk tegen den slavenhandel. De generaal Sam Houston is tot gouverneur van Texas gekozen.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Met veel belangstelling las ik wat gij in uw blad over de alhier opgerigten Maatschappij van levensverzekering en lijfrente hebt opgenomen. Volgaarne volgde ik aan uwe uitnodiging, om daarover opmerkingen te maken; ik wil zulks echter vooreerst uitsstellen tot meerdere bijzonderheden bekend zijn, doch vermeen daarom de aandacht van het publiek in Indië te moeten vestigen op een artikel, voorkomende in het bijblad van de Economist van den Heer Mr. J. L. de Bruijn van Julij en Augustus, met deze mail ontvangen. Het omschrijft de voordeelen van openbaarheid, de mogelijkheid van aandeel in winst voor Contribuanten, en de nadeelen eener te geringe storting, zoo juist, dat het algemeen hierin eene treffende overeenstemming zal vinden met de beginselen in het ontwerp van den heer W. v. K.

De Economist zegt extract's-gewijze: Omtrent het nut eener verzekering op zijn leven door eenen huisvader, die, belast met een talrijk gezin, slechts hoofdzakelijk zijn middel van bestaan vindt in zijn beroep of zijne betrekking, bestaat niet de minste twijfel, dewijl hij door eene offering, hetzij in eens, hetzij jaarlijks gedurende zijn leven, aan zijn gezin na zijn dood eene onbezorgde toekomst kan verschaffen, van waar dan ook in Engeland de levensverzekering op groote schaal plaats heeft, zoodat blijkens het jongste verslag, te vinden in den engelschen Economist

van 2 October 1858 Dl. XVI, n°. 788 bl. 1090, in Engeland en Wallis van 1795 tot 1857 niet minder dan 26000 levensverzekering-genootschappen (friendly societies) geregistreerd werden, waarvan 15000 in 1857 in werking waren. Hun kapitaal werd geschat op negen miljoen pd. st., of 108 miljoen guldens: het getal leden op twee miljoen. In 1856 hadden van die genootschappen 8729 in de spaarbanken belegd 1,381,106 pd. st. of ruim 16 miljoen guldens. Opgelikt met een tweeledig doel, verzekering bij overlijden en ondersteuning bij ziekte, geven deze vereenigingen jaarlijks ongeveer een miljoen pd. st. aan het laatste doel. Meer in overeenstemming met onze levensverzekering-maatschappijen is de bekende Gothasche bank, welke, geopend op 1 Jan. 1829, op 1 Januarij 1856, 19365 deelnemers telde, die een kapitaal van 30,888,700 thalers als verzekeringsommen gestort hadden. Sedert de oprigting hadden zich verzekerd 29439 personen, welke gestorft hadden 48,937,300 thalers, terwijl wegens 5257 sterfgevallen 8,655,374 th. betaald werden en 2,990,921 thalers als dividenden verdeeld waren onder de verzekerden. Deze instelling is haren bloei verschuldigd aan twee hoofdbeginselen, welke men te vergeefs zoekt bij onze verzekering-maatschappijen: wederkeerigheid en geheele openbaarheid. De geheele massa der deelnemers is elken individuen verzekerden borg voor de vervulling der verplichtingen, waartoe de bank zich heeft verbonden, van waar bepaalde vaststelling der kosten van bestuur en van het bedrag van het reservefonds, terwijl het overschietende als dividend jaarlijks onder de verzekerden pondspondsgewijze verdeeld wordt. Hierdoor wordt het belang der verzekerden niet uit het oog verloren. Van daar de bloei en de uitbreiding der instelling. Jaarlijks wordt een uitvoerig berede-neerd verslag, behelzende de verantwoording van het bestuur en de werking der instelling, door den druk verkrijgbaar gesteld.

Wij hebben vermeend van voornoemde twee hoofdbeginselen der Gothasche levensverzekering-bank melding te moeten maken, dewijl in het gemis van die twee hoofdbeginselen, voorwaarden van den bloei eener levensverzekering-maatschappij, vooral de oorzaak van den kijnenden toestand onzer verzekering-maatschappijen en het gemis van verzekerdheid voor de inleggers, dat de uitkeering geveendredigd is aan den inleg, te zoeken is. Al wie hier te lande zich, hetzij eene lijfrente gedurende zijn leven, hetzij zijnen naastbestaanden of overlevenden na zijnen dood een kapitaal of eene bepaalde som wil verzekeren, moet zich te vrede stellen met de verzekering, welke ook aan het slot van den prospectus der maatschappij *Nederland* voorkomt, dat door de juistheid der berekeningen harer tarieven, die door de voornaamste wiskunstenaars zijn goedgekeurd, alle mogelijke zekerheid wordt aangeboden. Een ieder, die met de vorming van sterfetafelen en met de werking van levensverzekering-maatschappijen bekend is, weet echter dat geen wiskunstenaar in staat is, de toekomstige werking eener levensverzekering-maatschappij te berekenen, indien hij namelijk beider belangen, die van verzekeraars en verzekerden, gelijkmatig wil behartigen. De reden is, dat eene sterfetafel en eene juiste berekening der tarieven eerst uit eene veeljarige ondervinding en na een veeljarig bestaan der maatschappij kunnen worden opgemaakt. Is de berekening der tarieven te ongunstig voor de maatschappij, en dus te gunstig voor de verzekerden, dan volgt hieruit, dat de maatschappij, die in de eerste jaren van haar bestaan slechts int en, eerst in latere jaren, hare uitkeeringen ziet toenemen, hare kas langzamerhand ledigt, en juist in die jaren, wanneer hare hulp het meest vereischt wordt, niet meer in staat is te voldoen aan hare verplichtingen. Van daar dan ook, dat men menige levensverzekering-maatschappij, van welke men wellicht waant, dat zij na een twintigjarig bestaan de proef heeft doorstaan, kort daarop eensklaps van het tooneel ziet verdwijnen. Het is juist in het laatste tien- of twintigtal jaren van een dertig- of veertigjarig bestaan, dat eene levensverzekering-maatschappij haar moeilijkst tijdperk heeft te doorworstelen, dewijl dan eerst de geleerden van hare eerste inleggers aanmerkelijk en met rasse schreden door den dood gedund worden. Men vertrouwde dus niet te zeer op de verzekering der directie eener maatschappij, dat zij haar twintig, vijf-en-twintig of dertigjarig bestaan ge-vierd heeft.

Veel minder groot is het kwaad, wanneer de tarieven te gunstig voor de aandeelhouders eener maatschappij, te ongunstig voor de verzekerden zijn berekend. Het eenige kwaad is, dat men deze laatste eene hoogere rente dan noodzakelijk is laat betalen. De berekeningen der levensverzekering-maatschappij *Nederland* zijn eenigzins geschoeid op dien maatstaf. Men kan, wanneer men de sterfetafelen van ons land ter hand neemt, wis-of rekenkundig berekenen, dat zij met hare tarieven stellig niet te kort schiet.

Of het tarief eener levensverzekering-maatschappij, die zich vestigt, te hoog is, doet weinig ter zake, mits zij, handelende zooals de Gothasche levensverzekering-bank, door algeheele openbaarheid den verzekerden jaarlijks bekend make met den financielen toestand, dividenden uitdeele, wanneer het tarief te hoog is, en den verzekerden bekend make met het bedrag der kosten van beheer en der voordeelen, aan de actie- of aandeelhouders toegekend.

De maatschappij *Nederland* heeft dit vooruit boven vele andere maatschappijen, dat zij veelvuldige combinatiën aanbiedt, die de deelneming voor de onderscheidene gevallen gemakkelijker maken, en tevens dat zij aan den verzekerde overlaat, om des verkiezende zijn inleg terug te nemen (natuurlijk, in dat geval, zonder de eventueel verkregen voordeelen.) De overlevingskassen met wederverzekering bieden daaryan o. a. een vrij gunstig voorbeeld.

Zoo als wij zeiden, is het moeilijk om over eene beginnende levensassurantie-maatschappij een bepaald oordeel te vellen, wanneer men geen gezette studie harer tafels kan in het werk stellen. De nieuw opgerigte, en door bekende namen zich aanbevelende maatschappij *Nederland*, schijnt ons voor de aandeelhouders stellig voordeelig te zullen zijn. Daaruit echter volgt geenszins, dat zij voor de deelnemers gevaarlijk zoude zijn. — Integendeel, het zijn de (soi-disant) goedkope maatschappijen, die het nadeeligste zijn voor de storters, en aan dat euvel laboreert deze maatschappij niet.

Ik refereer mij geheel aan het daarin voorkomende; evenwel moet ik op een belangrijk punt opmerkzaam maken, namelijk dat eene Hollandsche of Europesche maatschappij moeilijk met eene Indische kan concurreren, daar de rente standaard hier zooveel hooger is. Men moge nu wel in Europa denken, dat gelduitzetting in Indië minder solide is, maar wij bewoners van Indië zijn daarvan nog niet overtuigd, en zien integendeel daaglijks, hoe naauwgezet de verplichtingen hier worden nagekomen. De angstkreten, die in Nederland geuit worden, even als of de opstand in Indië op het punt ware in lichterlaaie vlam uittebarsten en een treurtoneel, even als in Britsch Indië, ons weldra zal overvallen, waarbij onze bezittingen ons zullen worden ontfrofd en wij het land zullen moeten ontruimen, vinden bij ons, die de zaken van nadèrbij beschouwen, weinig weerklank en zullen ons, hoop ik, niet beletten, om kalm en rustig voor de toekomst te zorgen, zoo voor ons-zelfen, als voor onze betrekkingen.

Ieder bewoner van Indië zal wel het liefst willen werken met een fonds, dat als het ware zijn eigen is, waarin hij-zelf vertegenwoordigd wordt en waarvan de bestuurders hem, zooal niet persoonlijk, dan toch bij reputatie bekend zijn.

Ik wensch van harte, dat het Indische fonds eene ruime deelneming ondervinde, waardoor menigeen eenen opgeruimd blik in de toekomst kan slaan bij de gedachte, dat wanneer, wie weet hoe plotseling, zijn levensdraad wordt afgesneden en hij buiten staat wordt gesteld, verder voor zijne geliefden zorg te dragen, zij niet zonder middelen achterblijven of dat, wanneer hij door ziekte als anderszins wordt verplicht, dit land te verlaten en hij zich voor den ouden dag geen pensioen heeft kunnen verzekeren, of geen genoegzaam kapitaal heeft kunnen overleggen, om daarvan te kunnen bestaan, hij zich voor dien toestand niet behoeft ongerust te maken.

Moge het tevens strekken, om in later tijd oud-Indische menschen nog door banden van belang, (die toch zooveel sterker zijn dan alle anderen) te hechten aan het land, waar zij de beste jaren van hun leven hebben doorgebracht en waaraan zij in het algemeen zooveel te danken hebben.

D. B. K.

(Redactie.)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeld.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.	NAAR.		
October	7	Nederlandsch.....	Commissaris des Konings v. d. Heim	J. van Zanten	Soerabaja	1 Oct.	Pezzie via Bombay
"	8	Amerikaansch.....	Astoria	J. Snow	Maulis	1 Sept.	Boston
"	—	Engelsch.....	Isle of France	J. Rose	Poo-Chow-Poo	13 Aug.	Sydney
"	—	"	Marie Lauris	J. Newton	Singapore	8 Sept.	Mauritius
"	—	Fransch.....	Charles Martel	A. David	Macao	11	Hwyang
"	—	Engelsch.....	Isabella Hamell	J. Wrieland	Liverpool	16 Junij	Singapore
"	9	"	Rubeus	J. Young	Shaughae	26 Aug.	Londen

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.	AGENTEN.			
October	9	Nederlandsch.....	bark	Mentor	P. P. Druker	Singapore	29 Sept.	E. Moormann & Co.
"	"	"	schip	Noord Brabant	H. B. Bok	Indramajoe	"	Lundberg, Bez. de Bie & Co.
"	"	"	bark	Eersteling	A. P. Armstrong	Samarang	6 Oct.	Schimmelpenninck & Co.
"	Ned. Indisch.....	"	"	Idjroesie	Abd. Ganis	Indramajoe	"	B. J. Jacobs.
"	"	"	"	Balhar	Oeg Holian	Banjermassing	29 Sept.	Buys, Jacobsen & Co.
"	10	"	"	Batavia	A. van Oosteroom	Samarang	2 Oct.	Gezagvoerder
"	Nederlandsch.....	"	"	Julie Claire	Bruha	Soerabaja	1 "	Haeger & Schuurman
"	Hamburg	"	"	Johannes	Rijken	Rotterdam	19 Junj	Metzendorf, Wilms & Co.
"	11	Nederlandsch.....	"	Maarten van Rossem	H. Foort	"	"	Haeger & Schuurman
"	"	"	schip	Rotterdam	A. van der Eijk	"	"	Reynat & Vinju
"	"	"	bark	Johanna Maria	Sech Marsoekie	Samarang	8 Oct.	van Ommeren, Ruch & Co.
"	Ned. Indisch.....	"	"	Alnoer	Ballard	Cocos Eiland	"	B. J. Jacobs.
"	Engelsch.....	brik	"	J. C. Ross	"	"	"	Wilson & Co.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.	
October	9	Ned. Indisch..... stooms.	Makasser	A. G. Bosch	Singapore
"	—	" " bark	Am on	W. Vogel	Borneo Westkust
"	—	" " "	Oosterling	J. H. Walter	Soerabaja via Makasser
"	—	" " "	Esperance	Lim Kiangkong	Riouw
"	—	Zweedsch. schip	Krouprinsen	C. E. Borhar	Samarang
"	—	Z. M. bark	Neerlands Koningin	G. Geerling	Soerabaja
"	10	" " brik	Pyldades	Luit. t/s 1 kl. Vos	Noerd West
"	—	Franssch. schip	Asia	Mathieu	Bordeaux
"	11	Nederlandsch. bark	Japan	J. Muller	Soerabaja
"	—	" " "	Padang	M. W. Zwart	Nederland
"	—	" " "	Joan Melchior Kemper	J. van Salm	"
"	—	" " "	Tagal	Gobel	"
"	12	" " schip	Biesbosch	J. H. Mugge	Boni
"	—	" " bark	Robertus Hendrikus	Mulder	Bani
"	—	" " "	Catharina Maria	J. A. Ballot	Soerabaja
"	—	Ned. Indisch..... stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	"
"	—	" " brik	Cheribon Packet	Massingham	Cheribon
"	—	" " bark	Ydroesia	"	Banka

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAC	NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING	AGENTEN
Nederlandsch	Adèle	H. B. R. Jaski	Amsterdam	Haager & Schuurman.
"	Pauline	H. J. Post	"	"
"	Comépollet	Westenink	Tagal	"
"	Zeeplomp	F. H. Kramer	Tagal	"
"	Julie Claire	A. van Oosterom	"	Schimmelpennick & Co.
"	Sophia Koningin der Nederlanden	L. A. Klein	"	"
"	Zaustroom	R. L. Schaap	Exp. Bont	"
"	Canton	H. J. Tveehuis	Exp. Bont	"
"	Eduard Maria	M. F. Remmers	"	"
"	Eersteling	A. P. Armstrong	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	Koninklijke	Möller	"	"
"	Johannes Anthonius	F. Metz	"	Jacometti & Co.
"	Perdinaud en Louis	J. K. de Weerd	"	Busing, Schröder & Co.
"	Malaga	Bok	"	E. Moormann & Co.
"	Ménor	Duinker	Soerabaja	Metzendorf, Wilmaus, & Co.
"	Johanna	Picaua	Exp. Bont	"
"	Dodewijk	Swart	"	"
"	Minister Palm	Kievit	Nederland	"
"	Welvaart	Mooi	"	Paine, Stricker & Co.
"	Anna en Elize	C. J. Jaski	"	"
"	Koerier	T. A. Rotgans	"	van Ommeren, Rueb & Co.
"	St. Jan	Launert	Exp. Bont	"
"	Geertuida Maria	J. Mulder Drenth	Exp. Bont	"
"	Philips van Marwijk	E. van Duyn	Exp. Bont	B. Kopersmit & Co.
"	Jacoba Helena	J. Swart	Exp. Bont	"
"	Nederland en Oranje	P. J. Rosier	"	"
"	Ridderkerk	Teerlink	"	"
"	Tonia	C. F. Zeeman	"	"
"	Stad Dokkum	N. van der Werf	Exp. Bont	"
"	Staatsraad van Ewijk	de Winter	Exp. Bont	MacLaine, Watson & Co.
"	Catharina Maria	Schuchard	Nederland via Samarang	"
"	Willem de Berste	T. J. Niefeld	Exp. Bont	J. Cezard & Co.
"	Loevesteijn	Vonck	Exp. Bont	"
"	Bengalen	"	"	"
"	Radool Rachman	Said Ba-alie	"	B. J. Jacobs.
"	Radool Muebarak	Said bin Segaf	"	Bujs, Jacobsen & Co.
"	Sajool Gair	Sech Basrahiet	"	"
"	Fatus Banjermassing	Sarief Mohamad	"	"
"	Said Maskoor	Jahli	"	"
"	Bahar	Abdul Janin	"	"
"	Kalimass	Said Moh. Segaf	"	"
"	Antoinette	F. Chasteau	"	Cassalette & Co.
"	Jeannette Maria	L. G. Danekes	"	T. Groue.
"	Gaze Hound	"	"	MacLaine, Watson & Co.
"	Game Lock	Jayne	China	Paine, Stricker & Co.
"	Hides	Arimaun	Shanghai	C. Bahre & G. Kinder.
"	Herluf Trolle	A. C. Wandall	"	MacLaine, Watson & Co.
"	Lecrops	Davidson	Soerabaja	Metzendorf, Wilmaus, & Co.
"	Jochen Christian	Holm	"	"
"	Europa	Vogler	Nederland	"
"	Johannes	Brulin	Australie	"
"	Superio	Cullberg	Nederland	Busing, Schröder & Co.
"	Dolphin	Klein	"	E. Moormann & Co.
"	Esperance	H. A. Feijou	Siam	"

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM	VLAC	NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS	DATUM	VAN
September	28 Ned. Indisch	Bata ja	Oelj Holian	Sept.	22 Pecalongan
"	"	Amara Tulbarie	Sech Binkok	"	23 Sumanap
"	"	Attoor Richman	Saba Boediu	"	19 Rottee
"	29 " stooms	Oenarang	S. van Hulstjeijn	"	28 Soerabaja
"	30 " bark	Alnoor	Sech Marsoekie	"	23 Batavia
October	1 Fransch	Pallas	Daban	"	26 "
"	2 Ned. Indisch	Johanna	J. Wetzel	"	25 "
"	3 " stooms	Banda	Neje	October	1 Soerabaja
"	4 " bark	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	"	2 "
"	5 " schip	Footkool Hair	Said Aboesker	Sept.	24 "
"	6 " bark	Geertuida Maria	J. Mulder Drenth	"	29 Batavia
"	7 " bark	Catharina Maria	J. A. Ballot	"	30 "
"	8 " bark	Sara Alida Marie	J. Stapert	"	"
"	9 " bark	Noor	Sech Alamanie	October	1 Soerabaja
"	10 " bark	Louisa Meijer	Holtgrove	"	"
"	11 " bark	Hugo Grofius	A. K. Zweeden	Juni	10 Cardiff
"	12 " bark	Radja Pegattan	Daeng Menrapie	October	1 Grisse

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM	VLAC	NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS	NAAR
September	20 Nederlandsch	Oosterling	J. H. Walter	Batavia
"	21 " bark	Oenarang	S. van Hulstjeijn	"
October	2 Nederlandsch	Tyee Cornelissen	J. C. Kreije	Nederland
"	3 " bark	Tagal	Gobel	Cheribon en Nederland
"	4 " bark	Philoxe	Wetzer	Soerabaja
"	5 " bark	Johanna Christiana	C. van Heemstede Obelt	Pecalongan en Batavia
"	6 " bark	Batavia	Oelj Holian	Batavia
"	7 " bark	Banda	Neje	"
"	8 " bark	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	"

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAC	NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING	AGENTEN
Ned. Indisch	Criocline	W. K. E. A. Paré	Nederland	Soesman & Co.
Nederlandsch	Maria Adolpha	A. Blom	Nederland	C. Dammits & Co.
"	Eersteling	A. P. Armstrong	Nederland	Dorrepal & Co.
"	Albasserdam	J. Thoeu	Nederland	Mac Neill & Co.
"	Johanna en Geertuida	P. Fleus	"	"
"	Kamp Hoort	L. J. Dik	"	"
"	Sara Alida Marie	S. Stapert	"	"
"	Louisa Meijer	C. Holtgrove	"	"
"	Elisa Beth	H. A. Harms	"	"
"	Heijon en Anna	J. C. Y. Lupoce	"	"
"	Catharina Maria	J. A. Ballot	"	"
"	Geertuida Maria	J. Mulder Drenth	"	"
"	Pallas	W. Daban	"	"
"	Johanna	J. Wetzel	"	"
"	Srie Nagara	Indje Kandar	"	"
"	Fatahool Moebarak	Abdul Rachim	"	"
"	Kiem Heg Soen	Oelj Bokking	"	"
"	Tjan Goeu	Sie Ik Hien	"	"
"	Sara Eleonora	D. Schuymer	"	"
"	Volkoes Seroer	Sech Bahasoet	"	"
"	Sajjan Maskoor	Mohamat Loesoo	"	"
"	Ellen	F. A. P. Wenthoit	"	"
"	Arief Banjermassing	Mohamat Saleh	"	"
"	Attoor Rachman	Saba Bodin	"	"
"	Alnoor	Sech Marsoekie	"	"
"	Noor	Sech Amante	"	"
"	Amara Tulbarie	Sech Binkok	"	"
"	Footkool Hair	Said Abdulla	"	"
"	Radja Pegattan	Daeng Marapie	"	"

MARKTBERIGT.

VAN DEN 9 TOT EN MET DEN 24 AUGUSTUS 1859.
Te AMSTERDAM en ROTTERDAM.

(vervolg.)

Rijst. Voor dit artikel vertoende zich vooral in de laatste dagen eene gunstige stemming, 12,995 balen Negeren Rijst ex *Canadiah* vonden kooperers tot f 51/2, en 2000 bn. Rangoon restant ex *Batavia* tot f 61/4, en 1000 bn. Java ex *Polas* tot f 61/4, en 1897 bn. Java ex *Nijverheid* tot f 61/2, 1040 bn. grof Java ex *Nimeland* tot f 7. Aan de markt kwamen 980 balen blank Java aangevoerd per *Contantia* en 4949 bn. de per *President Plata*. De voorraad Arracan Rijst zoo te Amsterdam als te Rotterdam is 60,850 balen.

Tabak met weinig verandering; bij inschrijving zijn verkocht 104 P. Java-Kawi ex *Kinderdijk* en 12010 pak G.V.D. ex *Atlantis*, vroeger in veiling aangeslagen. Uit de hand zijn verkocht te Rotterdam 240 P. Manila 3a Yloilo, den 31. in veiling tot 55 ce opgehouden, te Amst. 80 pak van de 187 P. Java, merk P.K., aanvoer per *Beatris*, en 890 P. Java, merk P.K., aanvoer per *Kinderdijk* en per *Beatris*, prijzen onbekend. De ca 300 P. Manila, in veiling 36 Aug. zijn merken Yloilo, Cebu en Capiz en de 2005 P. Java, in veiling 24 dezer, zijn getaxerd: 1871 pak merk Bitar tot 52 1/2, 76 ce. 978 P. Ngrowo tot 32 1/2, 69 1/2 ce, en 454 P. Djember tot 20 1/2, 45 ce. De voorraad in eerste hand te Amsterdam bedraagt 5816 pak Java Tabak, Manila gene, en te Rotterdam geen Java, doch 257 P. Manila. De Manila Sigaren, waarvan 185/m. in veiling komen, zijn van het merk 2a. Cortados 1856.

Katoen met weinig vraag. De Oost-Indische in veiling bij de N. H. M. op 2 Sept. zijn als volgt getaxerd:

500 balen goo. middling..... 39 1/2, ce
5573 1/2, 563 balen middling..... 39 1/2, ce

Na den avond daarvan worden voor particuliere rekening 1847 B. Suratte Katoen in veiling aangeboden.

Matalon. Van Banca Tin werden eenige Ceelen afgedaan tot f 85 1/2 tot f 85 1/2, door gebruik aan buitenslandsche orders is het artikel echter flauw gestaan en zou thans tot f 84 1/2 te koop zijn; te Rotterdam werden 1234 blokken Billiton Tin aangevoerd voor particuliere rekening, per *Zephyr* en *Triton*.

Specerijen. Adop specerijveiling te Amsterdam op 16 Augustus, door de Nederl. Handel-Maatschappij.

1838 Vaten Notenmuscate, als: Prijsen.
809 Vaten No. 1. gewone eerste soort..... 107 1/2, —, cs.
400 " " 2. vrf. vrf. van stuk, enkele gestoken..... 92, —, "
201 " " 3. goed van stuk, enk. gerimp. en gestoken..... 58, —, "
228 " " 4. redelijk grof met stukken..... 41, —, "
601 Vaten Foetie, als:
480 Vaten Lr. D. redelijk blank, vrf. vrf. 88, —, "
108 " " E. redelijk grof, iets ros..... 80, —, "
15 " " gruis en stof, open te zien..... 61, —, "

2805 Fard. Java Kaneel, als:
151 Fard. No. 1. mo. i. v. hout, goed v. kleur en smaak..... 73 1/2, 75 cs.
75 " " 2. goed van kleur, hout en smaak..... 66, —, "
2306 " " 3. goed van kleur en hout, redelijk v. smaak..... 56, —, "
278 " " 4. grof van hout, redelijk v. kleur en smaak..... 45, —, "
5491 Balen zwarte Peper, als:
1569 Balen No. 1 en 2..... 25 1/2, —, "
998 " " 3..... 24 1/2, —, "
2924 " " 4..... 23 1/2, —, "
38 Kisten Notenzeep No. 1..... 130, —, "
2..... 140, —, "
51 Flesschen Kaneel Olie..... 1/7 per Flesch.

Alles verkocht.

In particuliere veiling werden op denzelfden datum gedeeltelijk verkocht, gedeeltelijk opgehouden.

40 Vaten Nagelen, No. 1..... 28 1/2, 25 cs.
33 " " 2..... 22, —, "
8 " " 3..... 21, —, "
Na de veiling, welke tot zeer matige prijzen afliep, vertoende zich nog eenige vraag, zoodat voor Noten No. 4 reeds 4 ce. en voor Foetie 2 ce. avans besteed werd, voor Kaneel werd mede eenig avans bedongen.

De in veiling aangekondigde Confituren en Gember zijn aangevoerd per *Wit-helm* en per *Louis*. 400 kisten Gember zijn uit de hand verkocht.

Verwaren. Indigo, in de verloopenen weken bleef de stemming geheel onveranderd. De koopers waren ongenuegd om een grotere verhooging dan 50 ce. te besteden en daar de eigenaars niet in die verhouding wilden verkoopen, waren de omzettingen van weinig belang. Eerst voor eenige dagen werd een partij van 173 kn. aan de markt gebracht, waarvan de eigenaars gesond waren tot de marktwaarde te realiseren, zoodat dan ook in de verhouding van 50 ce. verhooging o. de Mei Veilingprijsen het grootste gedeelte daarvan namens vond. In het geheel bedragen de omzettingen sedert ons laatste bericht 250 kn. — (ocheuille. Met zeer weinig vraag, de vraag is ook weder vernieuwd. De prijzen blijven zeer vast 10 1/2 tot 15 ce. boven de laatste veilingprijsen. — Kadrag en Sapanhout zonder eenige verandering. — Voor Curcuma vertoende zich eenige vraag, circa 18000 ko. werden tot f 61/2 verhandeld. Salpeter onveranderd.

Wel Er is niets van belang omgegaan, de prijzen souterneer zich intusschen zeer goed. 208 balen Kapsche, door particulieren aangevoerd kwamen aan de markt, de 58 bn. Sydney in particuliere veiling te Rotterdam werden aangevoerd per *Jan van Schaffelaar*.

Huiden. Door gebruik aan dispositie voorraad is in de Java soorten weinig omgegaan; bij inschrijving zijn den 10 dezer te Rotterdam 748 O. 1 Koelhuiden tot onbekend gebleven prijzen afgedaan, 680 ps. O. 1 Koe HS. ex *Louise* werden hier bij in schrijving met hooge prijzen betaald. Buffelhuiden 1a, transportant 7 1/2 tot 8 ko. met eenige vraag, lichter gewigten en mindere kwaliteit moeilijk te plaatsen.

Doogerijen. Met levendigen handel monterde Camphor van 50 op 62 1/2 ce. Hoerter in de laatste dagen kalmer bleef de prijzen echter term. Voor

Cassia Ligna kwam meer vraag op 53 1/2 tot 54 ce. De laatste Import-partijen echter tot deze prijzen niet aan de markt. De vraag naar puike kwal. Cassia Vera houdt aan en zou daarvoor hooge prijzen te bedingen vallen. Japanesch Was. De 1000 kisten in veiling alhier den 10 dezer, werden als volgt opgehouden.

886 kisten A goed blank..... f 35.
100 " B geelachtig..... 33 1/2
14 " D broes en dor..... 32
De eigenaars zijn niet genegen onder de opgehouden prijzen los te laten. Te f 32 1/2 tot 33 zouden echter voor sortering A koopers te vinden zijn. Bindrotting wordt voornamelijk in mooye kwaliteiten, Banjermassing euidant afgeoomen Cocosolie. ca. 50,000 ko. Ceehin werden tot geamimidee prijzen verkocht.

Arak. De omzet bepaalde zich tot de verkoop van 30 leggers per *Jan Koerier*, 25 leggers per *Crolo* en 64 leggers per *Maria Agnes*, de prijzen zijn iets lager te noteren.

239ste Staats-Loterij.

PRIJZEN VAN f 100 EN DAARBOVEN.

Vierde Klasse:

1ste Lijst: No. 13366, f 1000; No. 15912, f 200; Nos 3346, 7606 en 1237 ieder f 100.
2de Lijst: No. 13907 f 1500; Nos 4398 en 10565 ieder f 1000; Nos. 412 7482 en 17857 ieder f 400; No. 12876 f 200; Nos. 2976, 6371, 6717, 8014, 1025 12203 en 17925 ieder f 100.
3de Lijst: No. 4226 f 25,000; No. 19043 f 5000; No. 14097 f 2000; No. 246 f 1600; No. 11826 f 1000; No. 18842 f 400; Nos. 6503 en 6682 ieder 200; No. 4600, 6007, 11248 12560 en 12623 ieder f 100.
4de Lijst: No. 15053 f 1000; No. 1655 f 400; No. 3100 f 200.

Kort Handelsberigt van China.

HONGKONG, 12 SEPTEMBER 1859.

Thee. De uitvoer tot heden bedroeg in het geheel, gedurende dit jaargetje naar Groot-Brittannië 10,858,100 £ tegen 3,147,500 £ in het vorige jaar, geen eene vermeerdering van 7,710,600 £ voor dit jaar oplevert. Naar de Ve eenigde Staten kwam de uitvoer tot 5,179,500 £.

Zijde. De geheele uitvoer tot heden bedroeg voor dit seizoen naar Groot Brittannië 10,875 balen tegen 7,220 balen in het vorige jaar, hetgeen eene vermeerdering van 3,655 balen aantoonde. Naar Marveille bedroeg de uitvoer 40 De *Ganges* nam 898 balen voor Southampton en 120 balen voor Marveille met Opium. De Pat is, gedurende de laatste 14 dagen, van \$ 770 tot \$ 70 gedaald. De Berares staat \$ 74 1/2 voor nieuwe en \$ 71 1/2 voor oude. De mals is flauw. Malwa genoot eene goede vraag er stond op \$ 695. De *Lightning* *Fiery Cross* zijn sinds met 1,725 kisten opium van Bengalen aangekomen.

Kort Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

MANILA, 6 SEPTEMBER 1859.

De Suiker rijst hier snel in prijs, doch men weet niet waaraan die rijst is toe te schrijven. Wat betreft andere uitvoerartikelen, deze blieren op dezelfde hoogte, als in ons laatste berigt gemeld werd. Dranken genieten eene goede vraag, vooral spirituelen en roodden wijn.

De staat der artikelen van uitvoer was als volgt:

Hennep. Een aanvoer van 18,000 picols werd tegen \$ 87 1/2 @ 5 \$ de hand gezet.

Suiker. Gewone 5 \$ 62; Taal. Cebu en Iloilo 3 \$ 75; Antique 3 \$ 75; Van Taal werden 8,500, van Iloilo en Cebu 3000 en van Antique 900 picols aangevoerd.

Rijst. Genoot geen vraag; 2,600 Cavans werden @ 2 \$ 19 verkocht. Huiden. Eenige picols Buffelhuiden werden @ 6 \$ 75 verkocht. Pek. Eene partij van Masbare werd voor 12 \$ van de hand gezet. Sapanhout. 500 picols Iloilo werden voor 1 \$ 19 en twee partijen Paganan en Ormoc voor 1 \$ 0 6 @ 1 \$ 13 genomen.

Vrachten. De vorige stijgende prijzen waren weder aan het dalen gegaan.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 12 OCTOBER.

Arak, f 38, — afgedaan.
Koffij, Java f 84 @ f 85, —
—, Padang, niet aan de markt.
Suiker No. 16 f 17, 35.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju f 14, — p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramajoe met zakken, f 187, 50, —
—, witte Batavia, 1ste kwaliteit, f 135, — @ f 145, —
—, 2de kwaliteit, f 110, — @ f 130, —
—, Carga f 100 @ f 105, —
Wisselkoers op Holland, 108 1/2 @ 104 1/2, — Engeland, f 11 1/2 Singapore f 8, — China f 2 80, — @ f 2 85 Calcutta f 122, — nominale
—, Gouvernment, 103 1/2.

TE SAMARANG, DEN 7 OCTOBER.

Koffij, thans niet ter markt.
Suiker No. 16 f 17, — nominaal.
Indigo, f 3 95, — afgedaan.
Koelhuiden, f 49, — p. kadie.
Buffelhuiden, f 45, — p. kadie.
Staart Peper, f 66, — oost opgeruimd.
Rijst ordinaar wit, f 155 @ f 160, — p. kofjang @ 98 picol. zonder zakken.
—, carga f 130 @ f 145, — idem.
Klapper Olie f 19, —
Kafjang f 17, —
Rotting f 8 @ f 9, —
Kadjang Matten, f 8, —
Wisselkoers op Holland 6/m. 108 @ 108 1/2.

TE SOERABAJA, DEN 6 OCTOBER.

Suiker f 16 1/2 @ f 17, —
Koffij,
Rijst, (Carga) p. kofjang f 110 @ f 125, —
idem (witte) " f 140 @ f 160, —
Koelhuiden p. pic.
Arak p. legger f 45, —
Olie (Klapper) "
Olie (Kafjang) "
Kadjang Matten
Rotting f 8 @ f 9, —
Wisselkoers. 108 @ 104 1/2.

TE PASOEROEAN, DEN 5 OCTOBER.

Suiker No. 16 p. pic. f 17, — verkocht en steeds aangeboden.
Rijst, (witte) p. kofjang f 140, —
Id. (carga) " " 110, —
Olie, (Klapper) pic. " 25, —
Id. (Kafjang) " " 17, —
Wisselkoers 108 1/2.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 5 October 1859.
80,871-64 pic. Suiker, oogst 1859.
111,450-93 " Koffij " 1859.
Den 5 October waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1859.
Gouv. levering.

DER FABRIEK

	PIC. SUIKER.
Wangoon Redjo	7,206-51.
Arjo Sari	10,578-60.
Arjo Redjo	11,134-78.
Yoso Wilangoon	7,185-99.
De Hoop	8,236-40.
Djacatra Oost	7,238-40.
De Ouderneing	a 11,050-01.
Wono Redjo	9,268-91.
Kloerahan	a 10,304-04.
De Goede Hoop	a 8,860-—.
Gajam	a 10,383-—.
Hecassie Oost	6,727-22.
Dankbaarheid	4,925-—.
Soeko Redjo	a 7,800-208.
Kawis Redjo	a 8,594-21.
Sario Redjo	a 8,000-10.
Pleret	a 6,880-74.

Te Zamén

N. B. van de fabrieken met a geteekend in de Gouvernements leveringsloopen

Aangekomen Passagierste Batavia

van den 9 tot en met den 12 October 1859.
Met de Hamb. bark Johanna, Kap. C. J. S. Bruhn, de hh. Devine, vice, Martin en Stuart van Pasoeroean.
Met de Ned. Ind. bark Batavia, Gez. Oelj Holian, Mevrouw de W. Anthonisse en 2 dochters van Samarang.

Vertrokken Passagiers van Batavia

van den 9 tot en den 12 October 1859.
Met het Ned. Ind. stooms. Maeser, Kap. A. G. Bosch, de onb. Bosch, echtgenoot en 2 kinderen, Kap. Beerens en Luit. Engel naar de hh. W. de Val en familie, Hartman, de Maret en familie, Potter en son en Majuffrouw Schröder, naar Singapore.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezonden stuk over de *Bataviasche School* zal in ons volgend No. opgenomen worden.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.